

Fixfabriksområdet

Kvalitetsprogram för allmän platsmark
2018-03-29

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4	15. DELAV SANNA PARKEN.....	40
ARBETSGRUPP.....	4	16. SKOLTORGET.....	41
DETALJPLANEN	5	17. GS-TORGET.....	44
ORIENTERING	6	18. LINNEFÖRRÄDET.....	47
PLATSEN.....	7	19. BRUKSYTORNA.....	50
PLATSENS OMGIVNINGAR.....	8	20. VEGETATION.....	52
 DEL I - SKRUKTURER			
1.TRAFIKSTRUKTUR.....	11	DEL III - FÖRGÅRDSSMARK	
2. GRÖNSTRUKTUR OCH DAGVATTEN	12	21. GENERELLA ASPEKTER.....	62
3. BEBYGGELSESTRUKTUR	14	22. EXEMPEL FÖRGÅRDSSMARK	63
4. OMråDETS BESTÄNDSDELAR	15	23. SMÅL FÖRGÅRDSSMARK	64
5. MARKMATERIAL.....	17	24. BRED FÖRGÅRDSSMARK	66
6. MURAR OCH UTRUSTNING	18	25. KVÄRTERSHÖRN	68
7. LEK.....	20	26. GRÄNDER.....	70
		27. VEGETATION KVÄRTERSMARK.....	72
 DEL II - PLATSENS DELAR			
8. LANTVÄRNSGATAN	22		
9. KENNEDYGATAN	24		
10. BRUKSGATAN	27		
11. FIXKRYSSSET/"FIXGATAN"	30		
12. FIXKRYSSSET/"FIXGRÄNDEN"	32		
13. TRAPPGRÄNDER.....	35		
14. OSTINDIEGATAN	37		

INLEDNING

ARBETSGRUPP

Kvalitetsprogrammet för Fix-området gäller utformning och ambitionsnivå för allmän plats utifrån de tankar och visioner som finns i framtagen detaljplan för området. Syftet med arbetet är att ta fram ett beslutsunderlag för områdets byggherrar och för inblandade kommunala förvaltningar samt vara ett underlag för kalkyl och fortsatt projektering. Delar av områdets kvartersmark, framförallt förgårdsmark med direkt anslutning till gator och platser, är av stor betydelse för hur miljön kommer att upplevas. Därför har ett avsnitt som behandlar dessa delar tagits med, som riktlinjer för kommande exploater.

Arbetet har bedrivits i nära samarbete med GFS-utredningen (Tekniska kontoret) för att gestaltning och tekniska aspekter ska vara samordnade. Regelbundna avstämningar har gjorts med representanter från byggherrar, arkitekter, Fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret, Tekniska kontoret, och Park och naturförvaltningen samt Byggerrar och arkitekter (What arkitektur och Okidoki arkitekter).

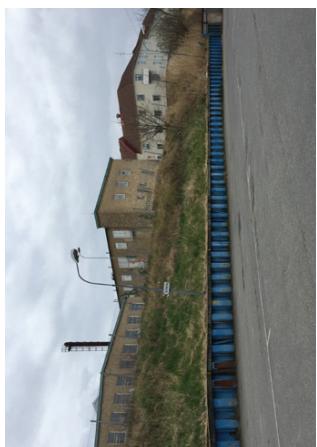
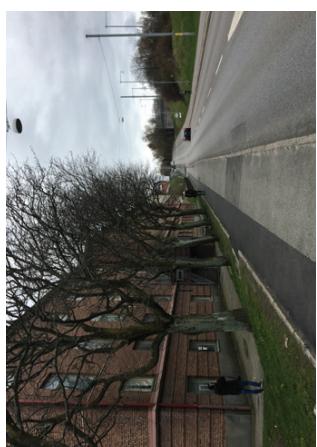
Följande personer har deltagit i arbetet kring kvalitetsprogrammet:

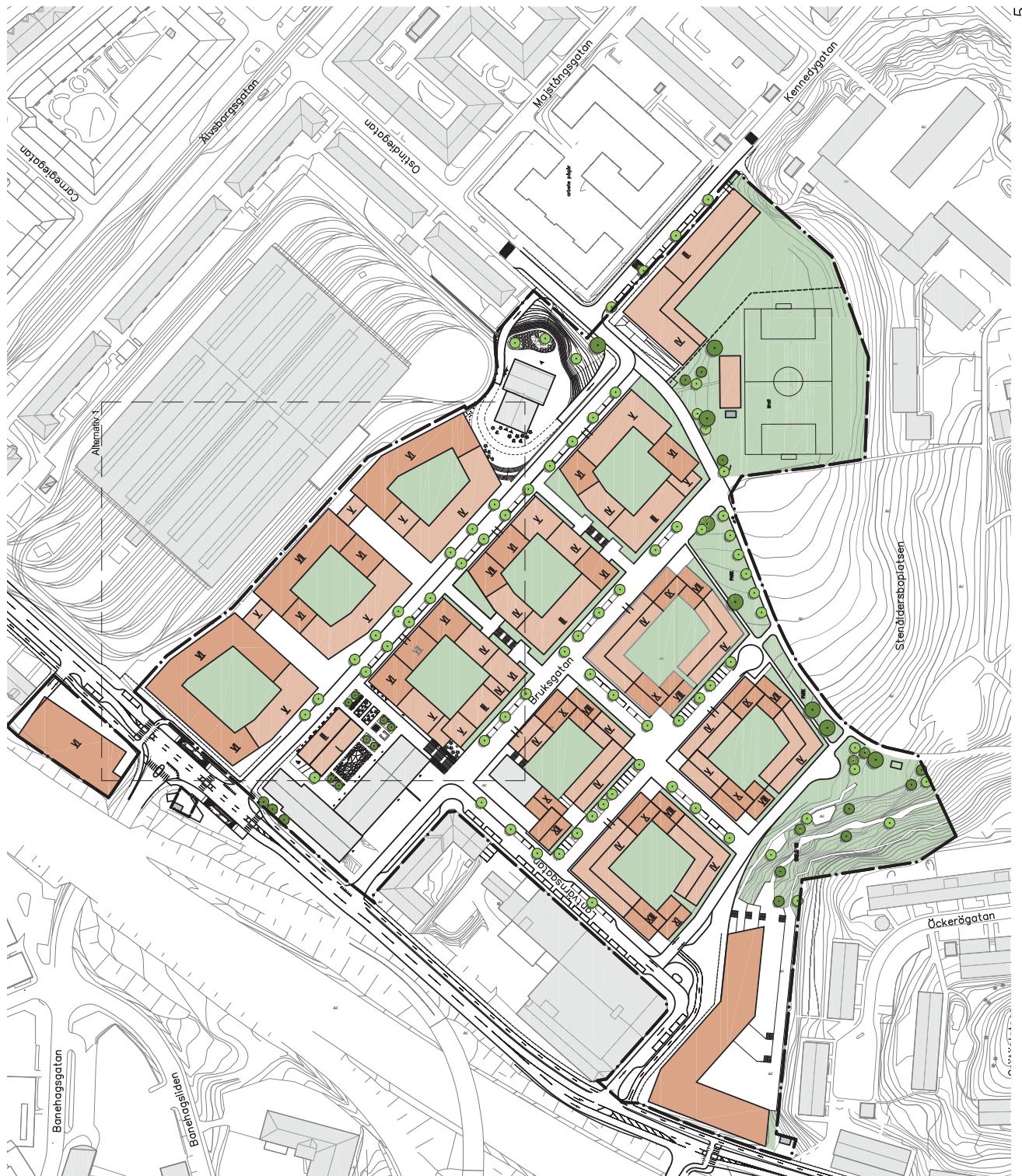
Beställare
Fastighetskontoret, Göteborgs stad
Lea Vanessa Lohr
Sofie Bärden

Konsult
Sydväst arkitektur och landskap
Per Andersson
Frida Axesson
Ellen Arkander
Axel Helander

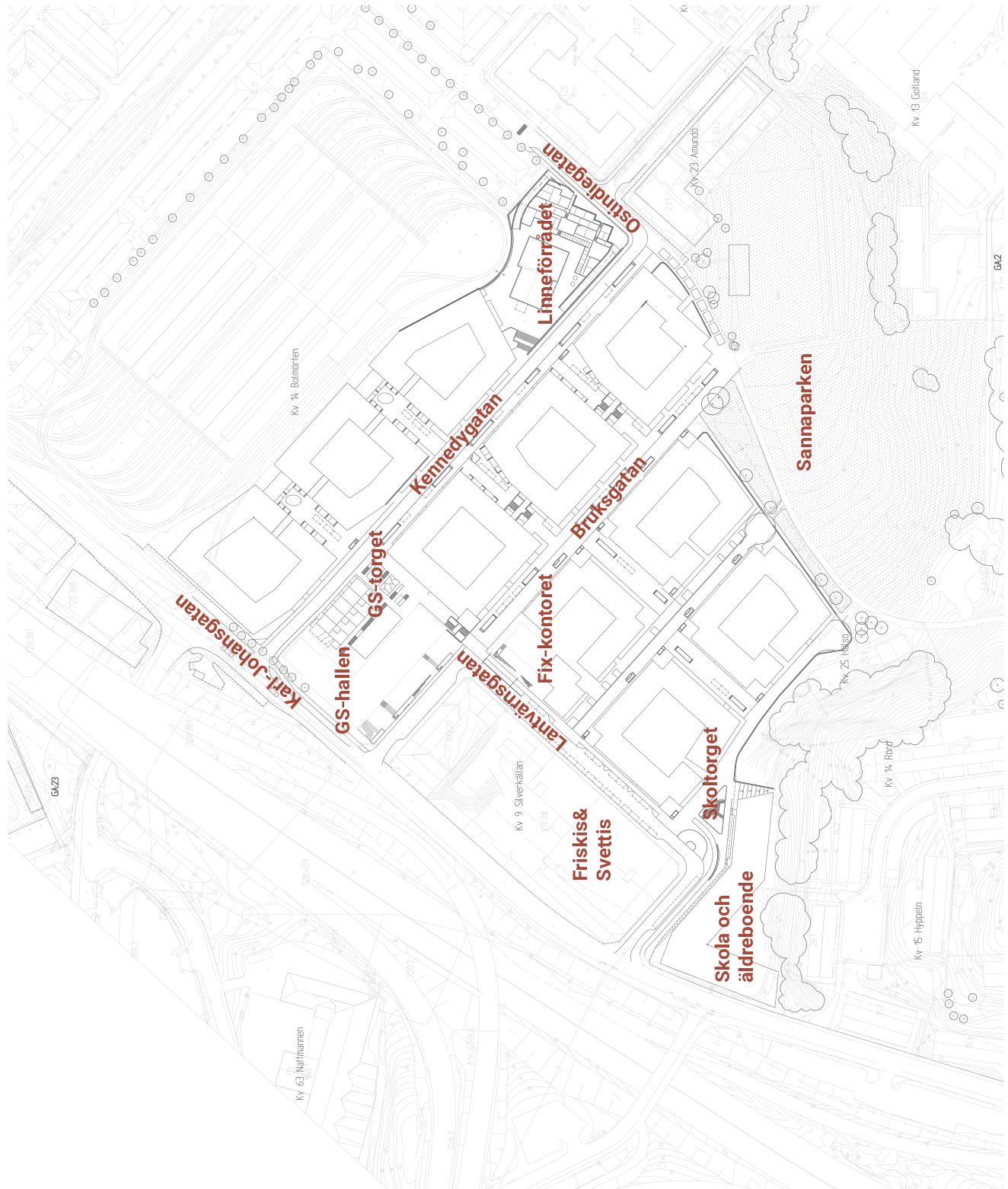
GFS (Tekniska kontoret)
Malin Kärnhagen Wolff, ÅF
Emelie Schultz, ÅF Belysning

Övriga inblandade
Fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret, Tekniska kontoret, och Park och naturförvaltningen samt Byggerrar och arkitekter (What arkitektur och Okidoki arkitekter)

ORIENTERING

PLATSEN

LÄNDSKAPET

Landskapspetrunt Fix-området har en dramatisk topografi med kraftiga nivåskillnader från Sandarna i söder mot Spårvagnshallarna i norr. Totalt en nivåskillnad på ca 35 meter. I Sannaparken och mellan Fix-området och Sandarna kan man se det ursprungliga landskapet med uppstickande bergshällar och på sina ställen bevarad naturmark. Övriga delar har med tiden fått en ny höjdsättning där byggnader, murar och stänger tar upp platsens nivåer.

Densparsamma vegetationen som finns i området eller i direkt anslutning består av gatuträd (mestadeels oxel i området) och blandade lövträd i utkanterna.

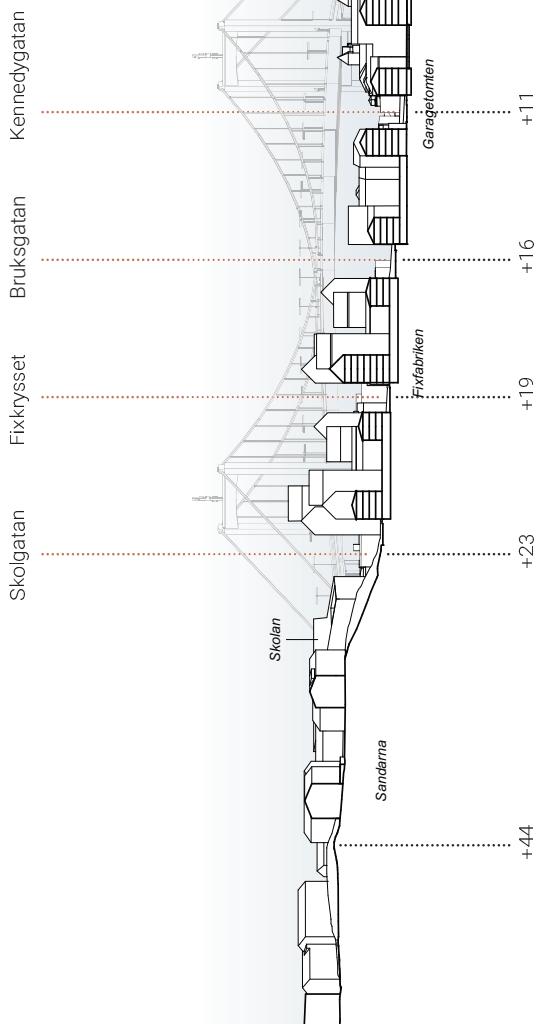

Illustration av what! arkitektur

PLATSENS OMGIVNINGAR

Fix-området gränsar till flera olika stadsdelar med skiftande karaktär. För att ansluta det nya området på ett medvetet sätt mot intilliggande delar har en översiktlig inventering gjorts med syfte att lyfta fram fenomen och lösningar som kan vara av värde att ta med sig i arbetet med Fix-området. Istället för att beskriva miljöerna inom respektive stadsdel har vi valt att belysa karaktären på några olika delar, exempelvis gatutvättning, vegetation, material och utrustning samt belysning.

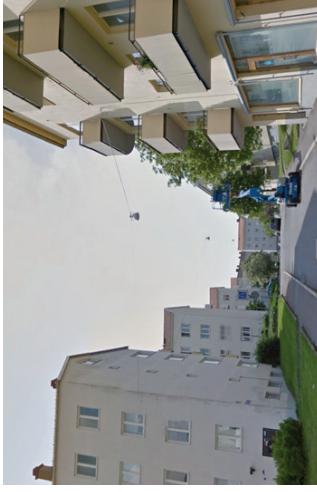
Markmaterial

- körbanor i asfalt
- kantstenar i granit (ibland breda ramstener)

Trädmarrning och odling

- Belysning, stolpar

Belysning, stolpar

Körbana i asfalt

Ramsten

Vegetation på förgårdsmark

Smide

Träd i gata

Träd i gata

Vegetation

- ofta gatuträd (ibland på förgårdsmarken)
- gröna ytor mellan fasad och gata (förgårdsmark)
- små gröna platsbildningar
- stor variation av trädarter

Materiel och utrustning

- ofta låga murar mellan gata och förgårdsmark
- låga räcken och insprängningskydd runt planteringar
- enkla handleddare och andra detaljer i stål

Belysning

- blandning av linspänd belysning och stolpar

Linspänd belysning

VAD TAR VI MED OSS?

Gatuträd
I många av de omkringliggande miljöerna är träd viktiga element i gatuminjön. I Fix-området har vi därför strävat efter att skapa goda föruttäckningar för träd i gatorna där det är möjligt ned hänsyn till exempelvis ledningar och trafik (svängradier).

Gröna platser

Med tanke på områdets höga exploatering ska de offentliga platserna vara gröna med ett stort inslag av träd som kan mätta sig med den höga bebyggelsen. Vistelse och andra aktiviteter sker i en grön kontext.

Förgrådsmark

Kvartersmarken mellan byggnader och allmän plats/gator är betydelsefull för upplevelsen av miljön. Förgrådsmarken ska generellt vara så grön som möjligt. Det ger gatan ett mjukt och välkomnande intryck och skapar en välbefolig distans mellan den privata bostaden och den publika gatan. Gränsen ska vara tydlig, en mur och/eller ett lågt staket.

Markmaterial

Markmaterialen kan, som i närområdet, vara enkla men ska också hjälpa till att skapa trafiksäkra miljöer, underlättta orientering och ge området karaktär. Ytor för bara fordonstrafik består av asfalt medan gångytior görs av betongsten/plattor. Miljöer för både fordonstrafik och gång/cykel består av en blanding av betongsten, natursten och asfalt. Kanstenar av granit i hela området.

Mur och staket

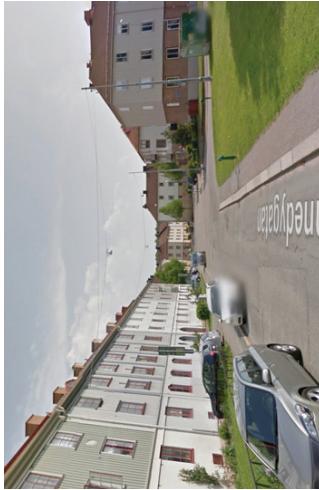
Kungsladugård är lågammal och staketet karaktäristiska inslag som gräns mellan kvartersmark och allmän plats. Även i Fix-området föreslås motsvarande lösningar.

Belysning

Ett belysningsförslag har tagits fram i arbetet med GFS. Det bygger, i likhet med områden runt Fix-fabriken, på en kombination av stolparmaturer, linspänd belysning och armaturer på fasad berende på kontext.

Mur mellan allmän platsmark och förgrådsmark

Linspänd belysning

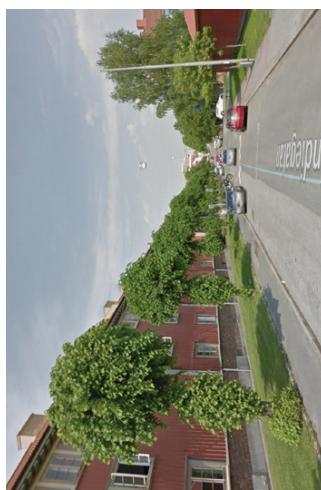
Tydlig gräns mellan allmän platsmark och förgrådsmark

Ramsten, kantsten i granit

Grön förgrådsmark - variation

Trä i gatuminjö

Sannaparken, viktigt grön plats

Grön förgrådsmark, b/ommande

Del I

Strukturer

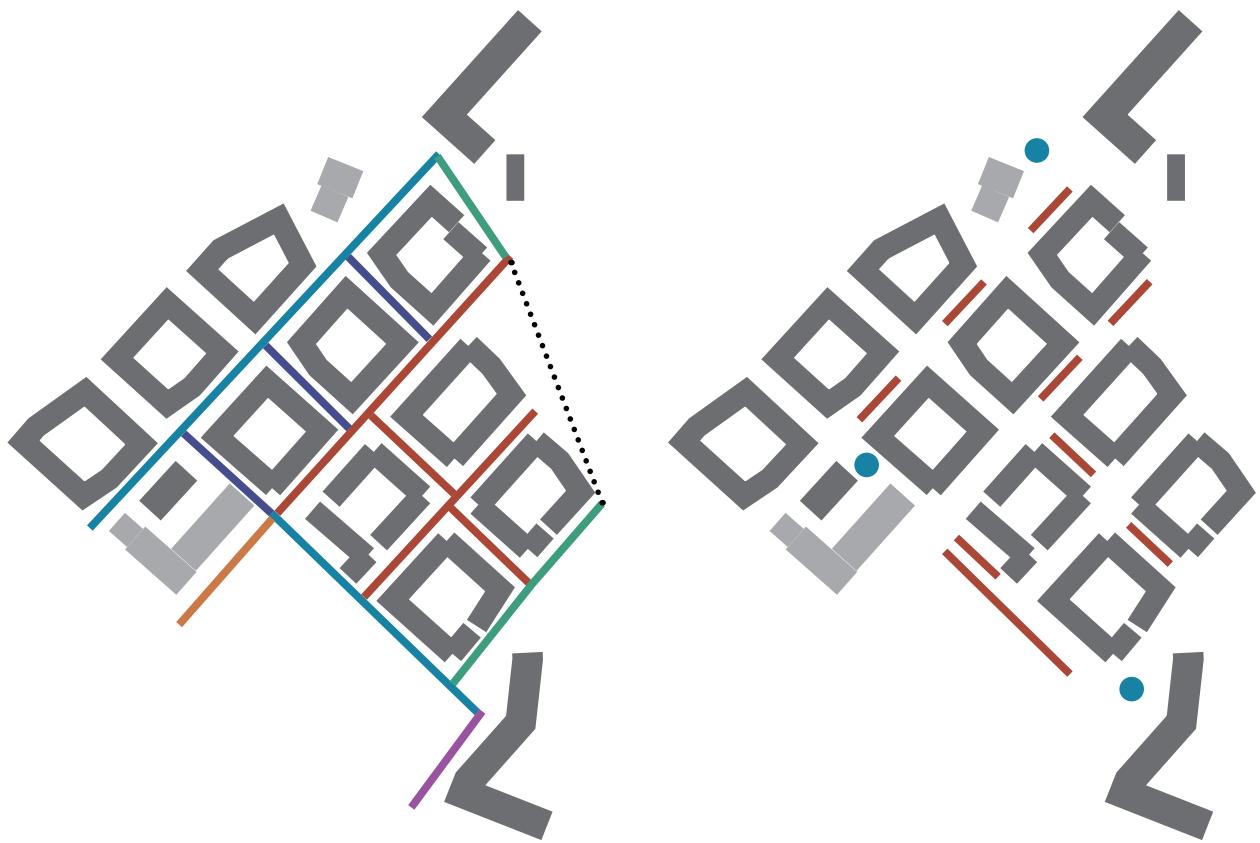
TRAFIKSTRUKTUR
GRÖNSTRUKTUR OCH DAGVATTEN
BEBYGGELSESTRUKTUR
OMRÅDETS BESTÅNDSDELAR
MARKMATERIAL
MURAR OCH UTRUSTNING
PLANTERINGAR OCH REGNBÄDDAR
LEK

1. TRAFIKSTRUKTUR

Trafikstrukturen i området består av ett antal olika funktioner och karaktärer på gaturnummen utpekade i detaljplanen (se illustration). Lantvä�ngatan och Kennedygatan har en gatuutformning med kantstenar, längsgående parkering och trottoarer och påminner på det viset mest om omkringliggande gator. Inne i området utformas gatorna med ett gemensamt golv där fartern är låg och alla trafikanter samsas på samma ytor. Här förekommer både parkering på allmän plats och på kvartersmark.

Mot Sannaparken och skoltomten försås parkgator enligt detaljplanen, ytor där alla samsas på samma yta men där trafikytan leds igenom en grön miljö.

Parkeringskällor längs gatorna antingen i form av längsparkering mot kanten eller på det gemensamma golvet i områdets inner delar.

Gatutyper i området från detaljplanen

- Gata med träd/kantstensparkering och trottoar
- Gata med träd och plantering, "ett golv"
- Gränd för gående/trappa
- Parkgata/biltrafik möjlig men ej prioriteras
- Enkelriktad gata med trottoar
- Gata med kantstensparkering och trottoar
- G/C, ej med i detaljplan

- Cykelparkering på allmän plats
- Parkeringskälla på allmän plats

2. GRÖNSTRUKTUR OCH DAGVATTEN

Detaljplanen för Fixområdet medför en tät kvartersstruktur med en hög exploatering och inga större grönområden förekommer i planen. Den största sammankopplade gröna delen är ett långsmalt område som direkt gränsar till Sannaparken i öster. Den tätta strukturen gör att de torg, platser och den kvartersmark som finns i möjligaste mån bör göras gröna.

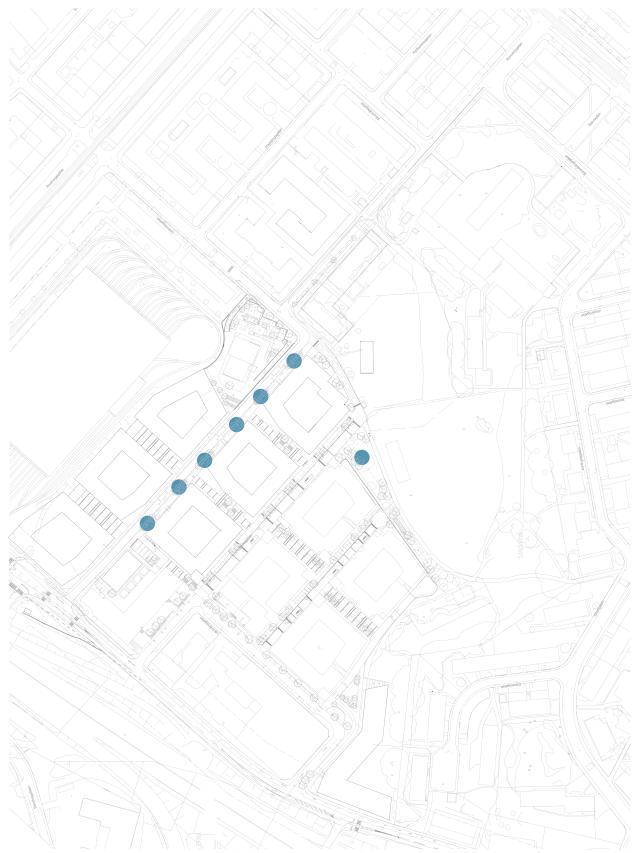
De planteringar som skapas inom området bör göras med stor artdiversitet för att gympna en högbiodiversitet. Det gäller inte minst förgårds- och kvartersmark som sträcker sig över området av grönstruktur.

Där det är möjligt fördjörs dagvattnet med gröna lösningar i parkdelen mot Sannaparken finns möjlighet att fördjöra vatten i en skålad gräsyta. Här kan även vattenfördragande växter tänkas beroende på mängden vatten som leds hit. Längs Kennedygatan föreslås regnbäddar där vattnet från trafikytorna fördjörs i planteringarna längs gatan. Samma lösning kan också skapas på Bruksgatan.

Grön förgårdsmark med klätterväxter på eller intill fasader kan också områdets gröna intyck men också bidra till ökad biologisk mångfald.

Regnbäddar på Kennedygatan

Befintliga
grönområden

Föreslagna platser
för fördjörning
av dagvattnet

ÖVERGRIPANDE VEGETATIONSSTRATEGI

Planteringskonceptet syftar till att ge området en förankring i omgivningarna med också, framför allt i områdets mitt, ge Fix-området en egen identitet.

Lantvärtsgatans vegetation består av en trädad på den sydöstra sidan. Åven Ostindiegatan har en trädad som följer den befintliga raden längs gatan.

Tvågatorna och gränderna har ett mer blandat växtmaterial som placeras i grupper. 5-6 ämpliga arter blandas, medan en karaktärsart ger repertoär gata en unik identitet.

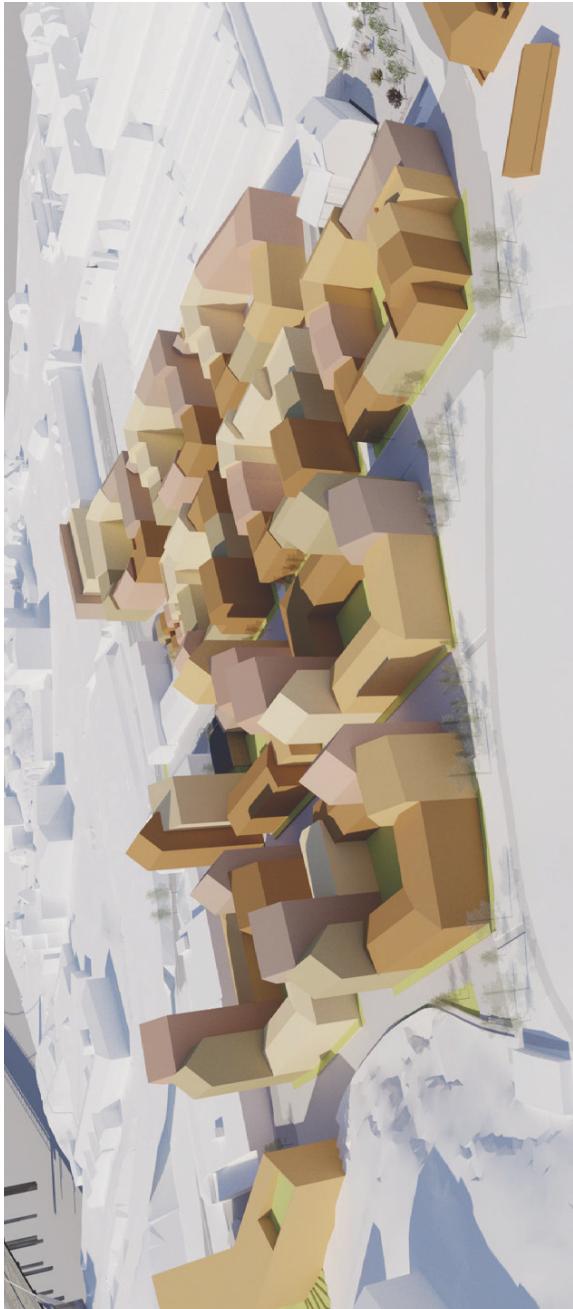
Området innefattar platsar linneförrådet, skoltorget och gs-torget. Vegetationen på dessa platser ges en unik och individuell karaktär, vilken anpassas till respektive utformning och funktion.

Området gränsar i öster till en större park, Sammaparken. För att ge kånsan av att parken fortsätter över till Fix-området är de anslutande gatorna lummigare och vildare än övrig plantering i området.

Det är viktigt att områdets vegetation har upplevelse-mässiga värden under hela året. Det är inte möjligt att skapa i enskilda planteringar men kan åstadkommas inom området i stort. Det kan exempelvis gälla värblommende lökar (vår), vintergröna växter och träd med vackra stammar (vinter), riklig blomning (sommar) och sprakande höstfärgar (höst).

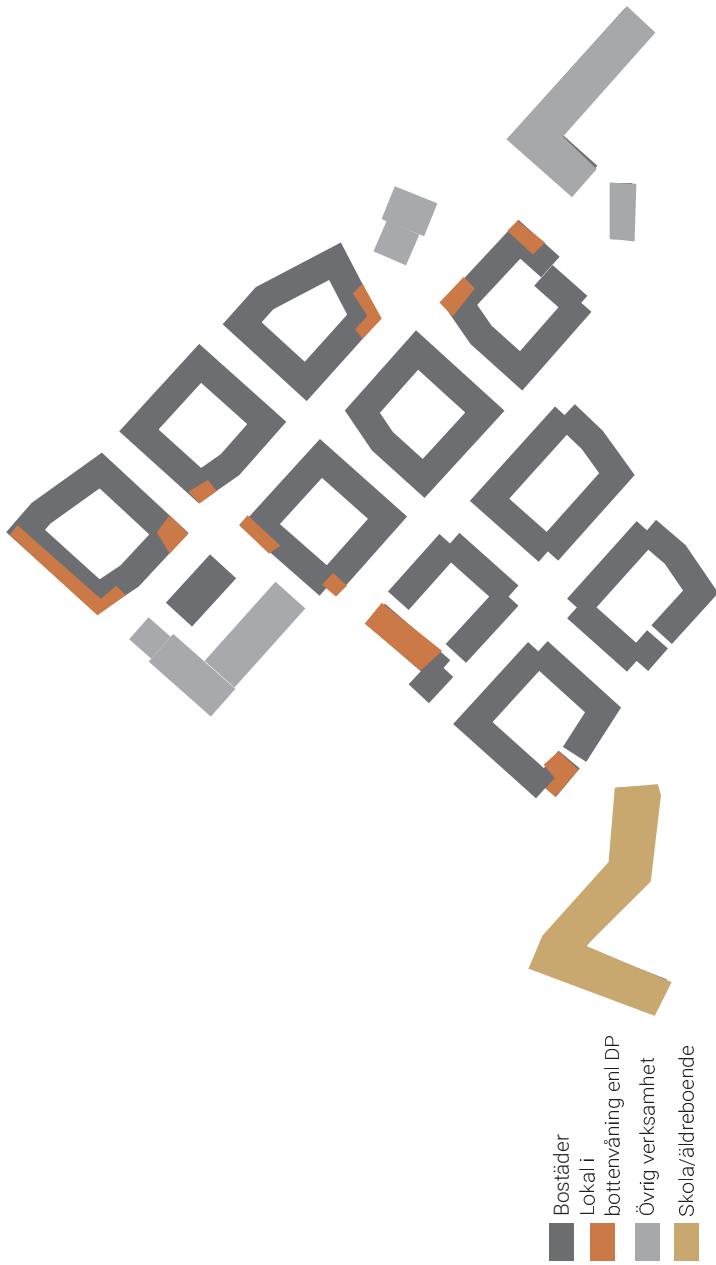
3. BEBYGGELSESTRUKTUR

Området består av en tät kvarterstruktur med en stor variation i bebyggelsens höjd. Entréer till bostäder och lokaler sker från gatorna och kvarteren har gemensamma gårdar. I huvudsak består kvarteren av bostäder men även lokaler förekommer i bottenvåningarna, se diagram.

I den södra delen ligger ett kvarter för en skola och ett äldreboende. Flera befintliga byggnader bevaras, bland annat Fixkontoret, GS-hallen och Linneförrådet.

Arbetsmodell över området från väster (Okidoki arkitekter)

4. OMråDETS BESTÅNDSDELAR

ÖVERSIKT

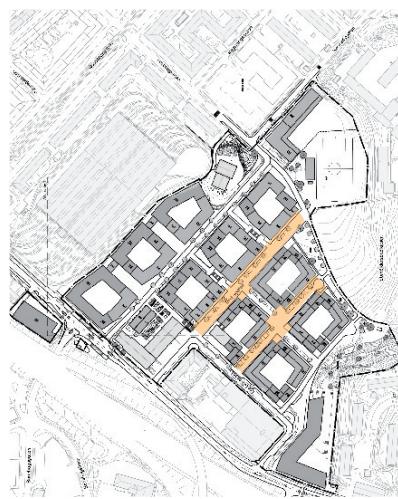
I arbetet med detaljplanen och efterföljande GFS har ett antal olika delområden pekats ut med skilda funktioner och karaktärer. Kvalitetsprogrammet har haft dessa delområden som grund vid gestaltningen och arbetet har syftat till att ta fram konkreta lösningar inom respektive del men samtidigt också bibehålla en sammankhållen helhet.

GATUMILJÖER

Gator ned kantsten och trottoarer

Kennedygatan och Lantvängsgatan utformas som gator med kantsten, mittställd körföra och gångbanor längs fasaderna. Även Bruksgatans västra del utformas på samma sätt.

Gränder

I nord-sydlig riktning löper ett antal mindre gränder i söder åt dekorbara och utformas som ytor med ett golvdäck alla samsas på samma yta. Mellan Kennedygatan och Bruksgatan uppstår trappgränder utan genomfart.

Östvästliga lågfärgsgator

Genom området löper två öst-västliga lågfärgsgator där alla trafikanter samsas på samma yta.

Parkgator

Gatan från skoltorget till Sannaparken samt Ostindiegatans förlängning in i parken har pekats ut som parkgator, en miljö med gröna omgivningar där alla trafikanter rör sig på samma yta.

TORG OCH PLATSER

Linneförrådet

Ytorna runt Linneförrådet är allmän plats med fokus på en gemensam och flexibel allytta på den lägre nivån samt gröna terrasser mot Ostindiegatan.

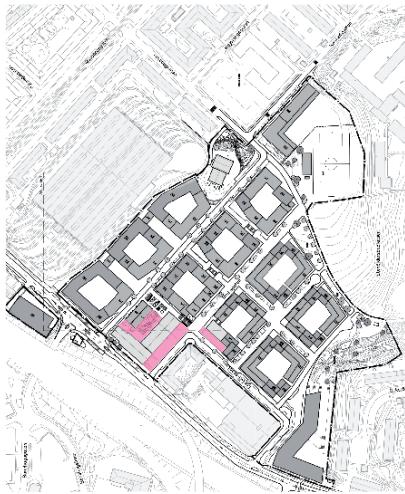
GS-torget

Öster om den befintliga GS-hallen skapas en plats som både ligger på allmän plats och på kvartersmark. Torget får både en grön samlingsplats och en flexibel bruksyta.

Skoltorget

Kilen mellan skoltomten och bostadskvarteren bildar en angörings- och samlingsplats med gröna kvaliteter.

PLATSER PÅ KVARTERSMARK

Bruksytorna

Vid Brusgatans västra del finns större ytor framför befintliga byggnader som ligger på kvartersmark. Även en stor del av GS-torget ligger på kvartersmark. Utformning och programmering av dessa ytor blir viktigt för hur miljön som helhet upplevs.

PARKMILJÖER

Del av Sannaparken

Mellan gång- och cykelvägen och kvartersmark bildas en mindre parkyta som upplevelsemässigt blir en del av Sannaparken.

5. MARKMATERIAL

Områdets markmaterial är enkla och knyter delvis an till omkringliggande områden. Väl av material ska också göras för att fortydliga områdets struktur och underlättा orientering.

Körbanor

De körbanor som endast är till för fordonstrafik är genomgående i asfalt, exempelvis på Kennedygatan och Lantvärvsgatan.

Gångbanor

Rendilade gångbanor består av betongplattor och betongsten. Utanför från garage markeras med annan beläggning.

Kombinerade trafikytter

Många av områdets gator är ytor som utformas som ett golv och där alla trafikanter samsas på samma yta. Här består beläggningen av en kombination av asfalt, körbar betongsten och mindre mängder av natursten. Korsningar och andra viktiga punkter markeras särskilt för att skapa en tryggare miljö.

Cykelbanor

Cykelbanan vid Lantvärvsgatan/Skoltorget beläggs med asfalt.

Platser/torg

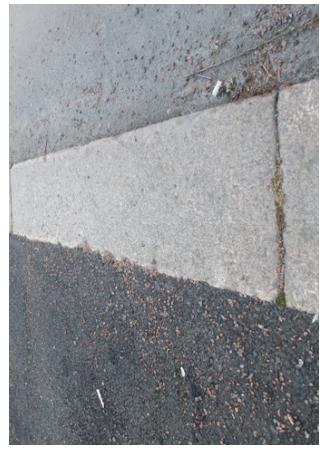
Markmaterialen på platser och torg är individuella för att understödja dess identitet och innehåll.

Asfalt/betongplattor
Betonmarksten / fiskbensmönster

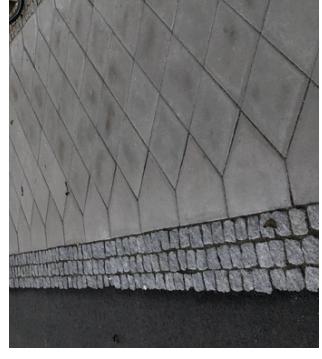
Ramsten, granit

Betonsten

Band av smägatsten

17

6. MURAR OCH UTRUSTNING

Murar och trappor

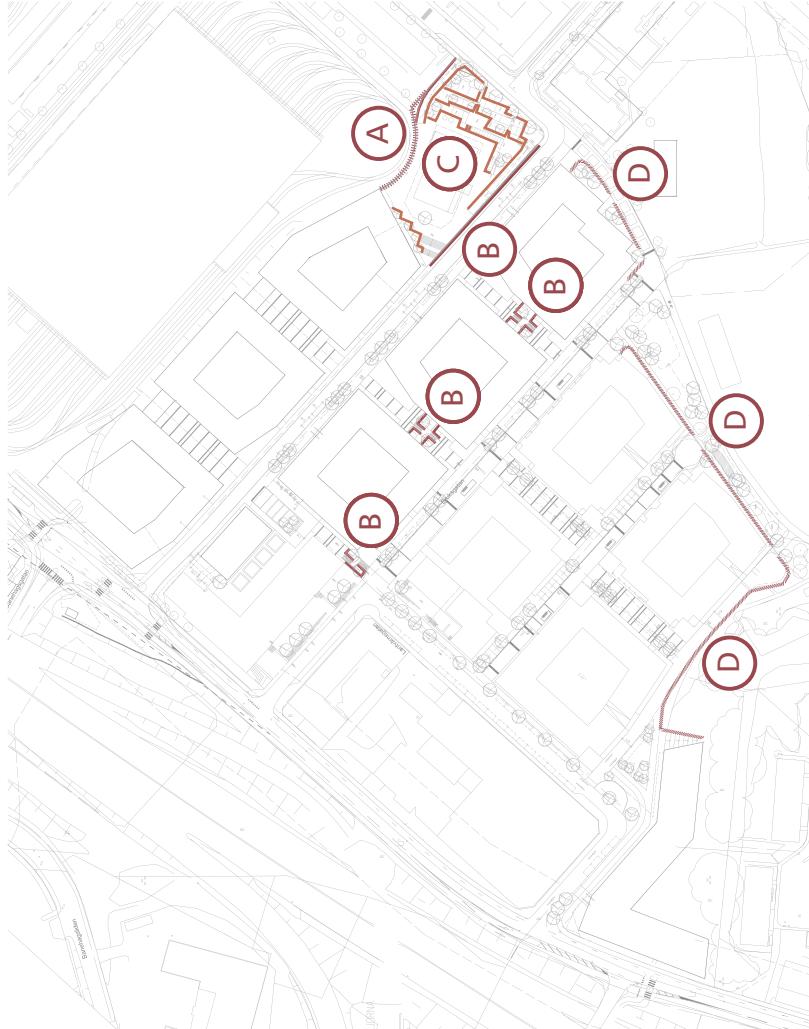
Eftersom området är kuperat så kommer det på flera platser bli nödvändigt med murar och trappor. Murarna i många fall en stödfunktion men kan också vara fristående. Till sammans med områdets byggherr har tegevläts som ettlämpligt material vad gäller områdets murar. Murar på almän plats ska ha en röd eller brun nyans medan murar på kvartersmark följer respektive projektets materialpalett. De låga terrassmurarna öster om Linneförrådet görs i cortén vilket tar mindre plats och är billigare att anlägga. Längs med Sannaparken skapas en ång lägre mur som bildar gräns mellan det stora landskapsrummet och bostadskvarteren. Muren löper från Linneförrådet i norr till Skoltomten i sydväst. Muren består av en lägre tegelmur (höjd 500mm) och står på kvartersmark.

Trappor utförs i grå granit, flammad och med konstrastmarkering enligt gällande regelverk.

Utrustning

Den utrustning (exempelvis soffor och cykelställ) som krävs i området följer stadsens program. På flera av platserna inkorporeras sittplatser i platsens utformning och där är behovet av standardprodukter begränsat.

Som hastighetsdämpande element på några av gatorna används en planteringsläda med tillhörande sittplatser från ex Streetlife, se referensbild.

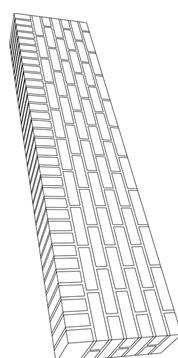
A. Tegelträ (beklädnad); B. Tegelmur (beklädnad); C. Rosttrögt stål/cortén; D. Tegelmur på kvartersmark

Rosttrögt stål (cortén)

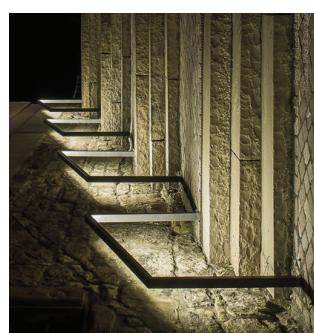
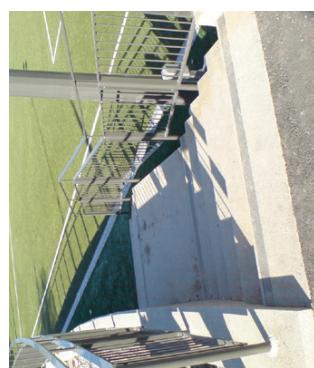
Tegelmur

Exempel på mur D, höjd 500mm

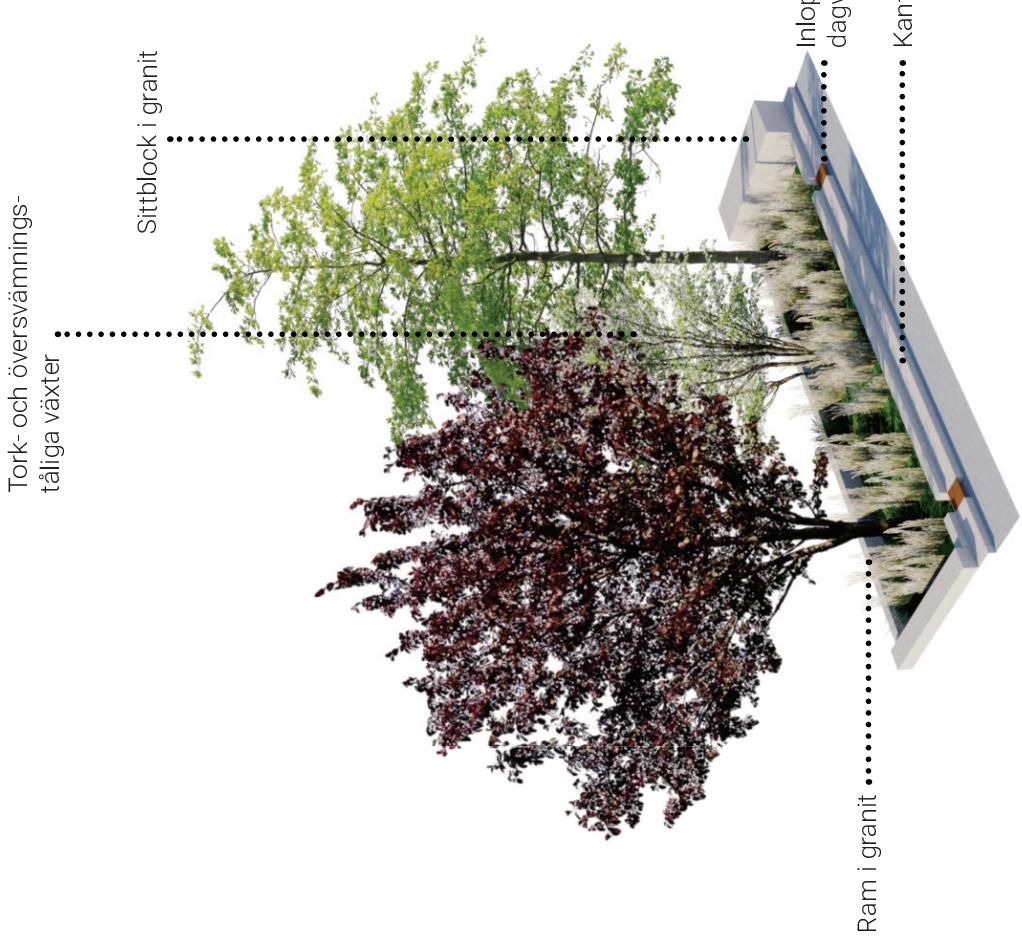
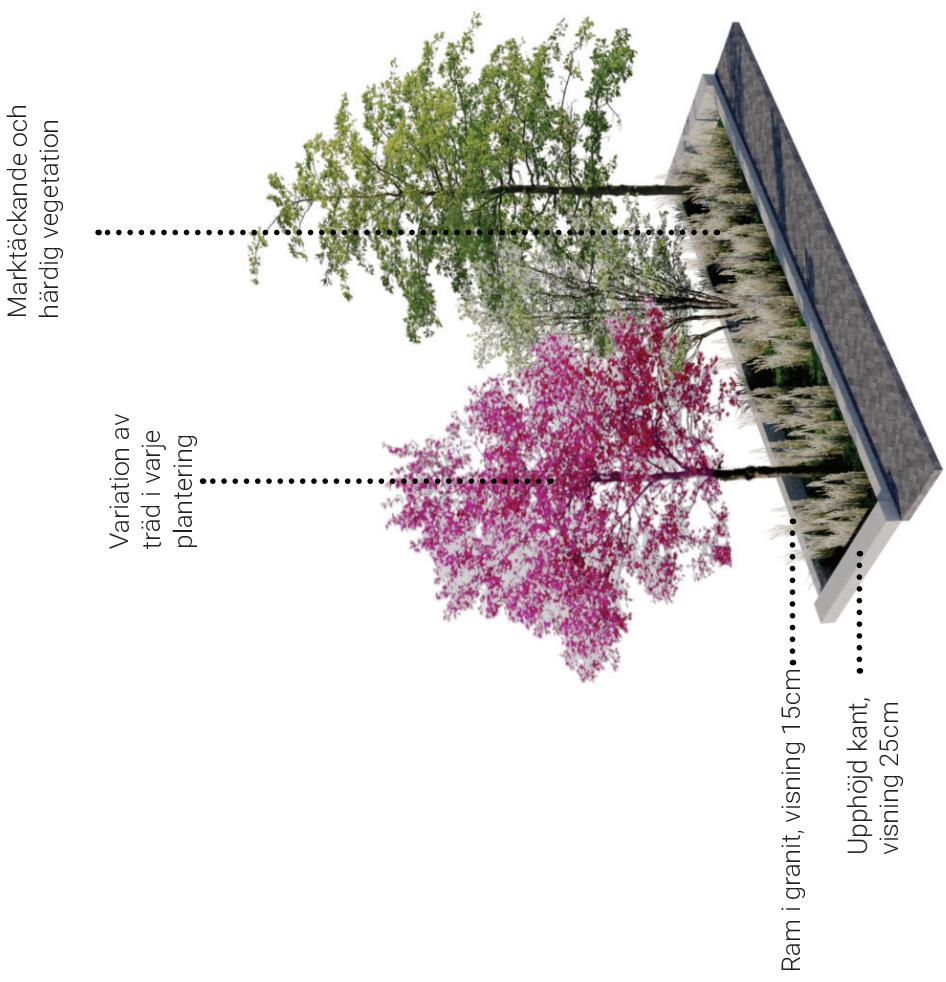
Streetlife cortén/låda

Trappor i granit

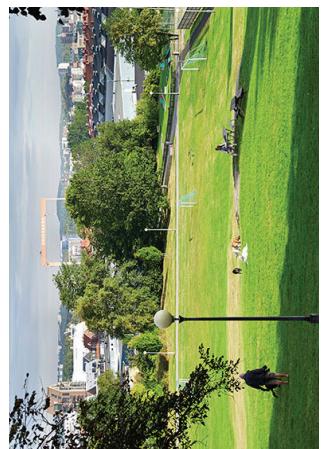
Planteringar

Regnbäddar

7. LEK

Leken inom området finns på respektive bostadsgård men även på den allmänna platsen, tex i terrasserna öster om Linneförrådet och på skolgården i söder. Lek- och spelytor finns också på kvartersmark vid GS-hallen. I Sannaparken finns en större lekplats och idrottsytör.

Lekspel, Charlotte Ammudesens plats, Köpenhamn

Ytor för spel, Sannaparken

Del II

Platsens delar

LANTVÄRNSGATAN
DEL AV SANNAPARKEN

KENNEDYGATAN
SKOLTORGET

BRUKSGATAN
GS-TORGET

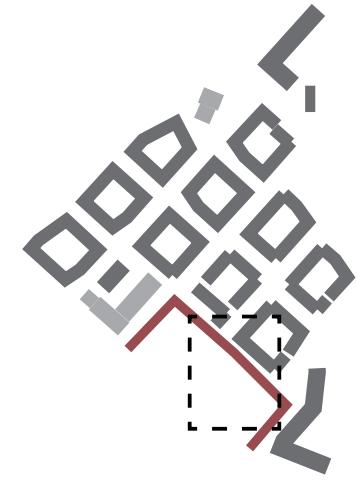
FIXKRYSSSET/"FIXGATAN"
LINNEFÖRRÅDET

FIXKRYSSSET/"FIXGRÄNDEN"
BRUKSYTORNA

TRAPPGRÄNDER
VEGETATION

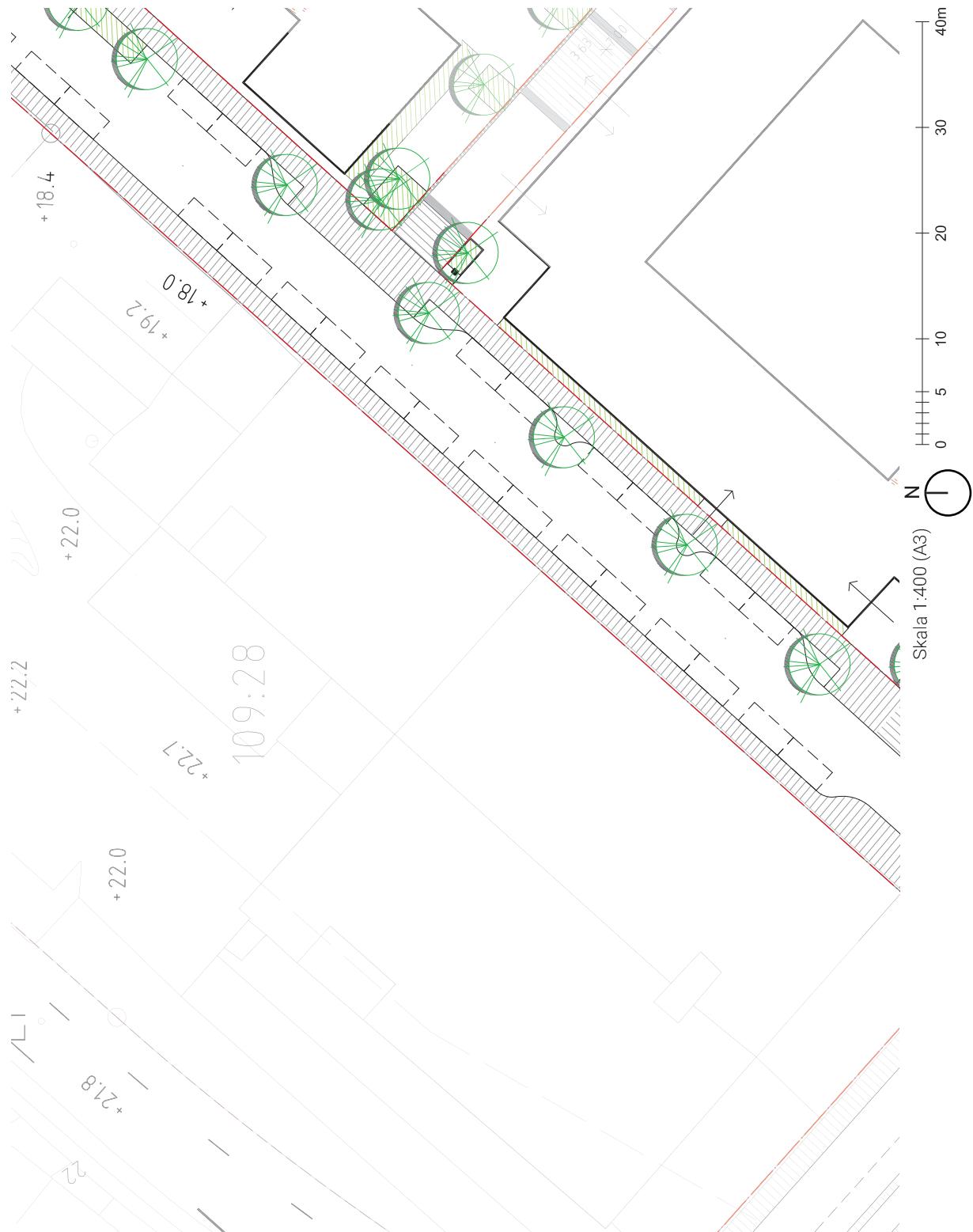
OSTINDIEGATAN

8. LANTVÄRNSGATAN

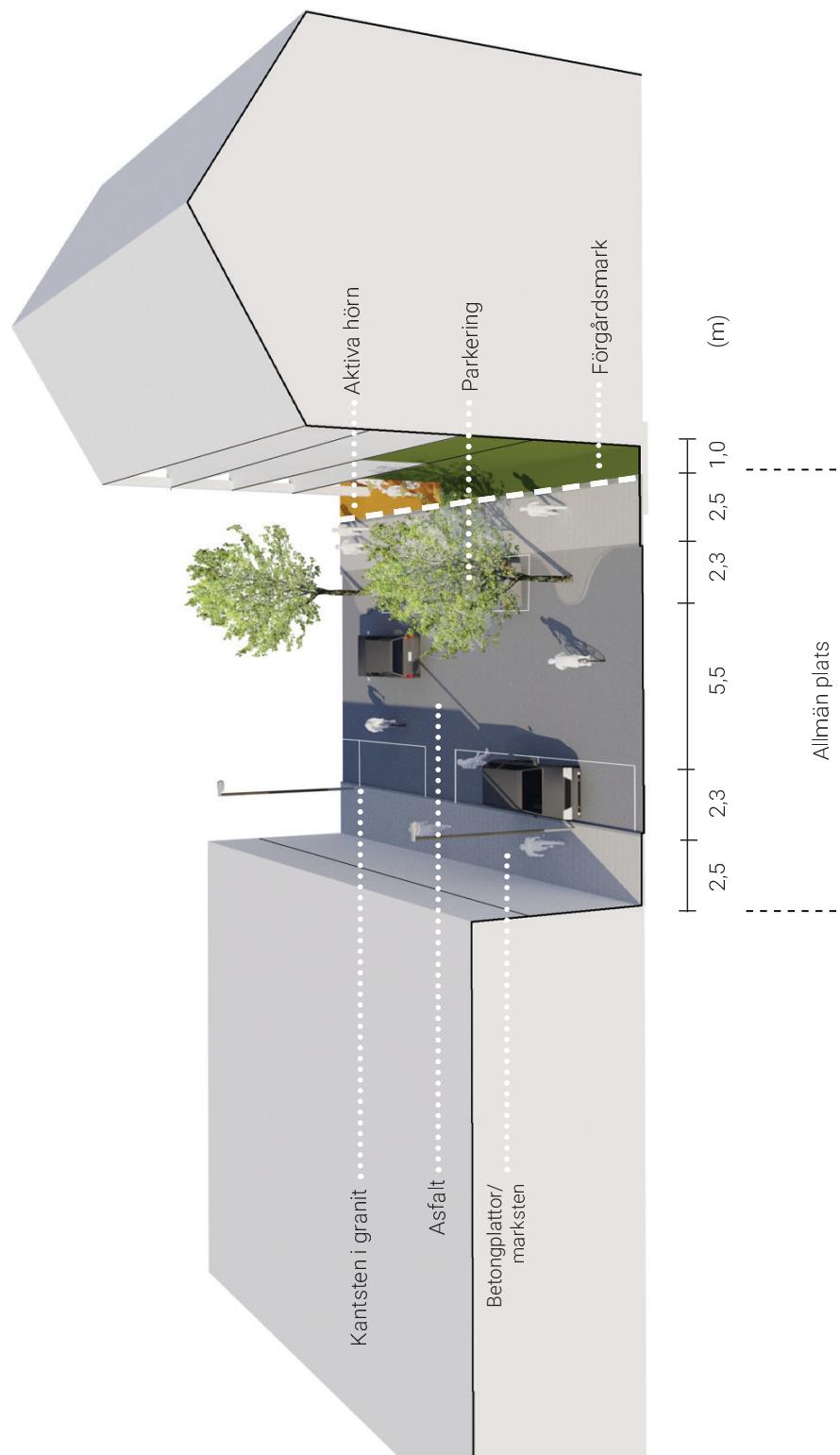

PROGRAM OCH KARAKTÄR

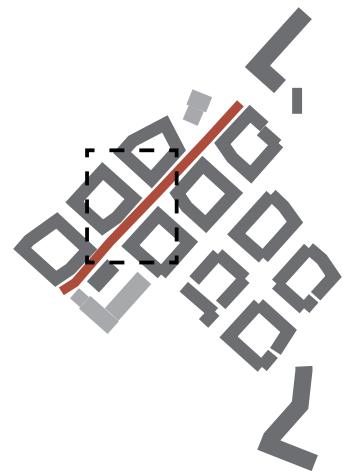
Lantvärnsgatan förbinds Karl-Johansgatan med Skolgatan och Bruksgatan. På grund av närliggande mälpunkter (skola, äldreboende och Frisks & Svetts) är det viktigt att skapa många parkerings- och angöringsplatser. Träd är placerade på den östra sidan och här finns också förgårdsmark mot kvarteren.

Markmaterial	
GÅNGBANA:	Ljus grå betongplattor 350x350mm.
GARAGE-INFÄRTER:	Ljus grå betongsten 175x175mm.
KANTSTEN:	Granit, gradhuggen.
KÖRBANA:	Asfalt
PARKERINGSPLATSER:	Asfalt

9. KENNEDYGATAN

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Kennedygatan är en viktig länk mellan Ostindiegatan och Karl Johansgatan. Gatan har kantstenar och trottoarer med träd på den södra sidan i regnbåddsytor. Mellan planteringarna samsas parkering och infarter till kvarterens garage. För att skapa en förenklad avvattnning samt ett lugnare intryck är kantstensarna genomgående och parkeringarna upphöjda och med annan betäckning än körbanan.

På båda sidor finns förgårdsmark, bredare på den soliga sidan och smalare på skuggiga delar (se separat avsnitt om kvartersmark).

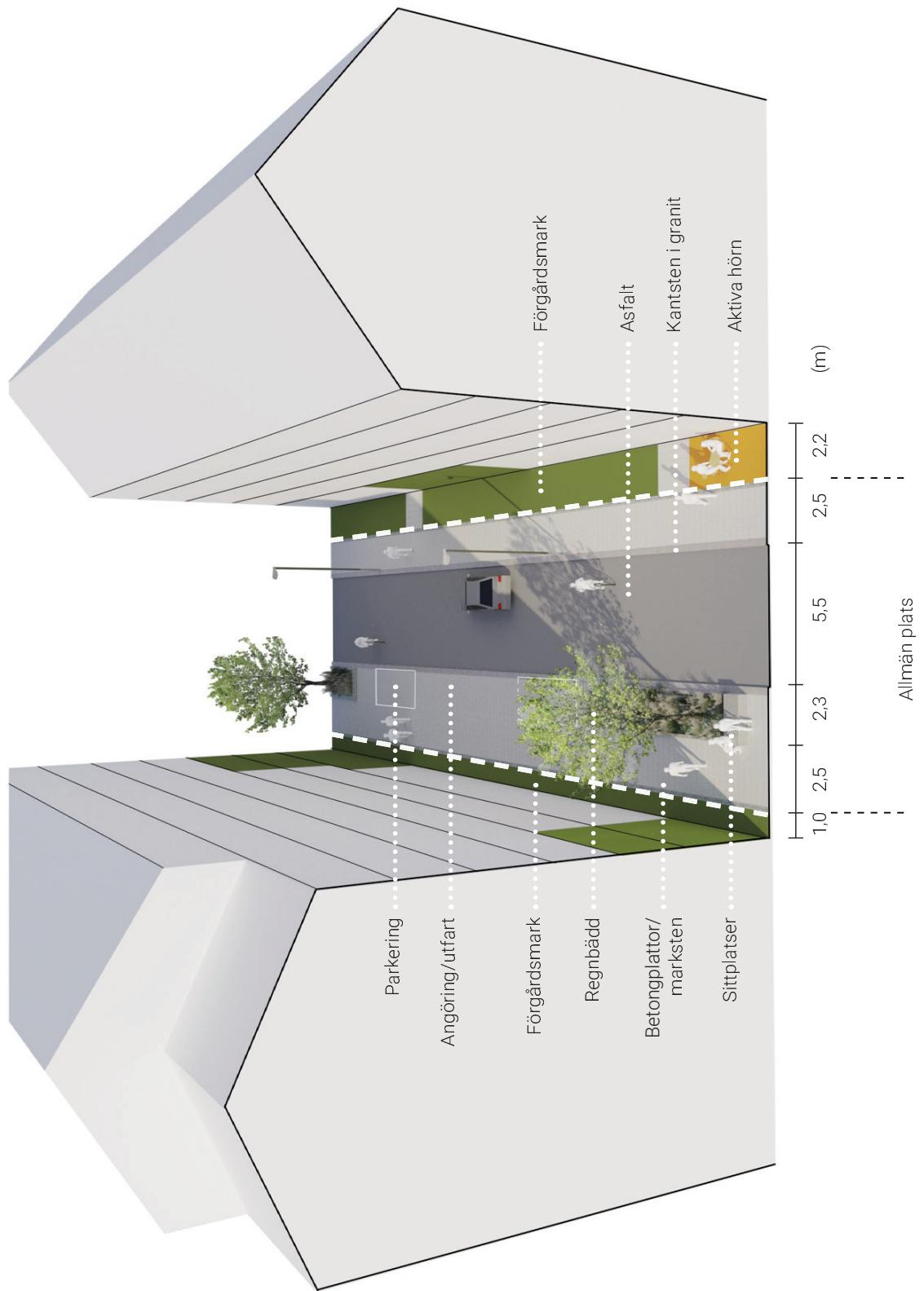
Markmaterial

GÅNGBANA:	Ljust grå betongplattor 350x350mm.
GARAGE- INFARTER:	Ljust grå betongsten 175x175mm.
KANTSTEN:	Granit, gradhuggen.
KÖRBANA:	Asfalt

PARKERINGS- PLATSER:	Ljust grå betongsten 175x175mm.
REGNBÄDDAR:	Enligt detalj

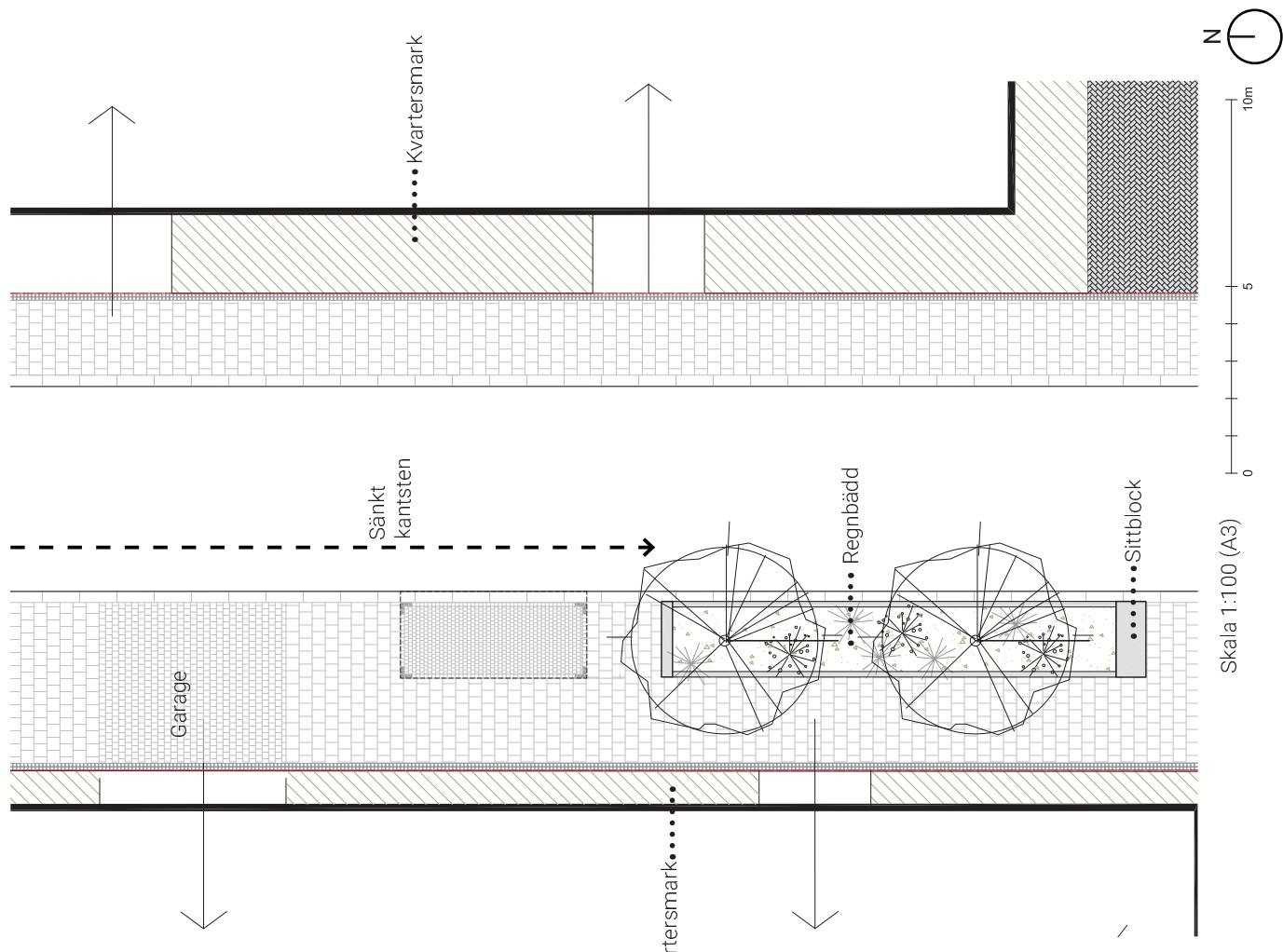
Utrustning

REGBÄDDAR: Enligt detalj
24

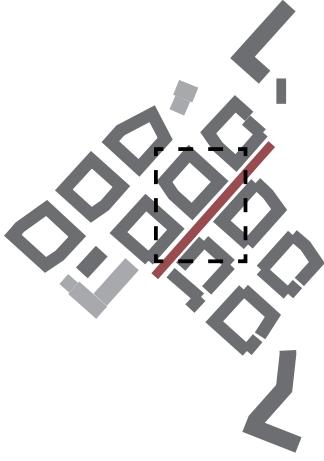

Norra Djurgårdstaden

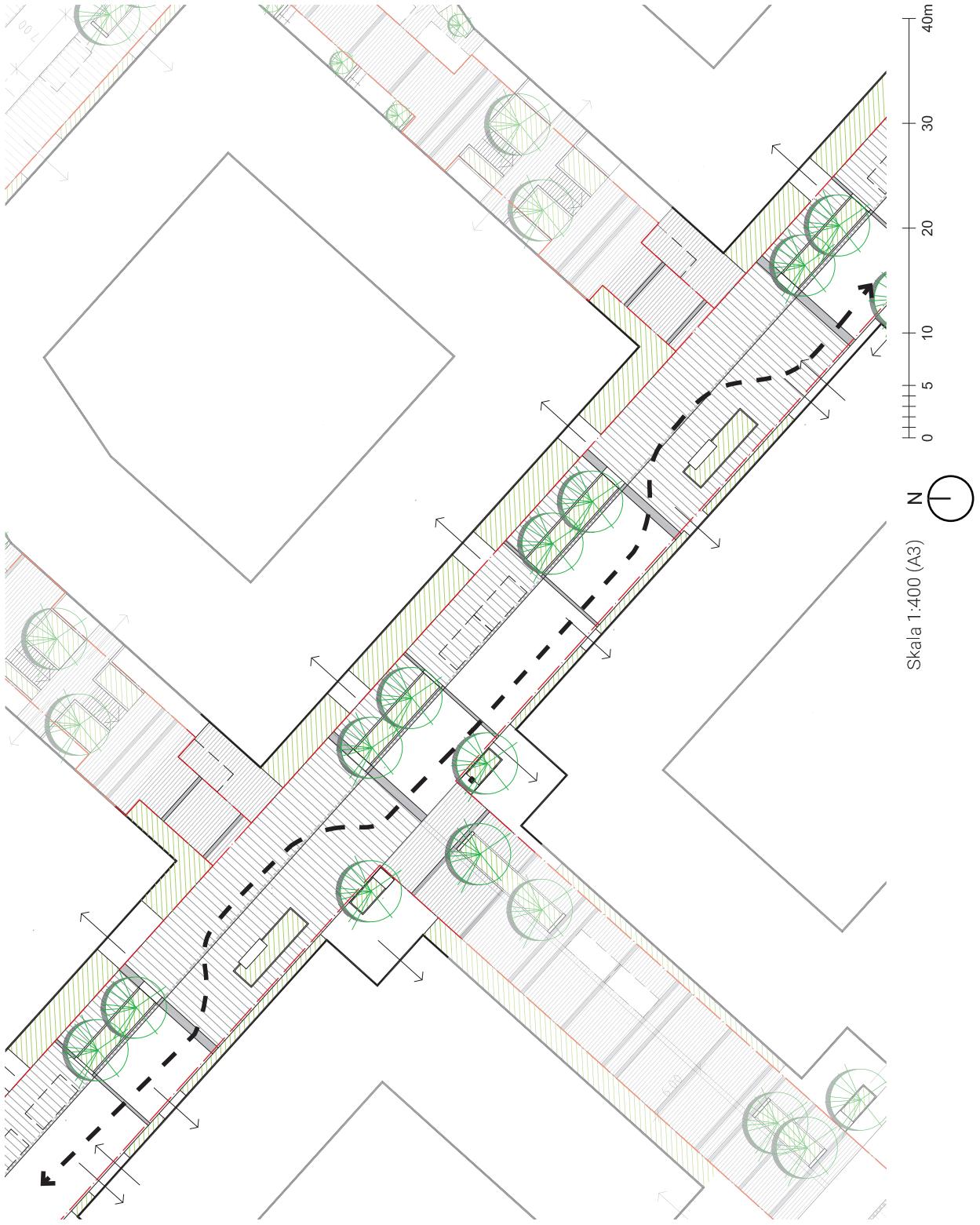

10. BRUKGATAN

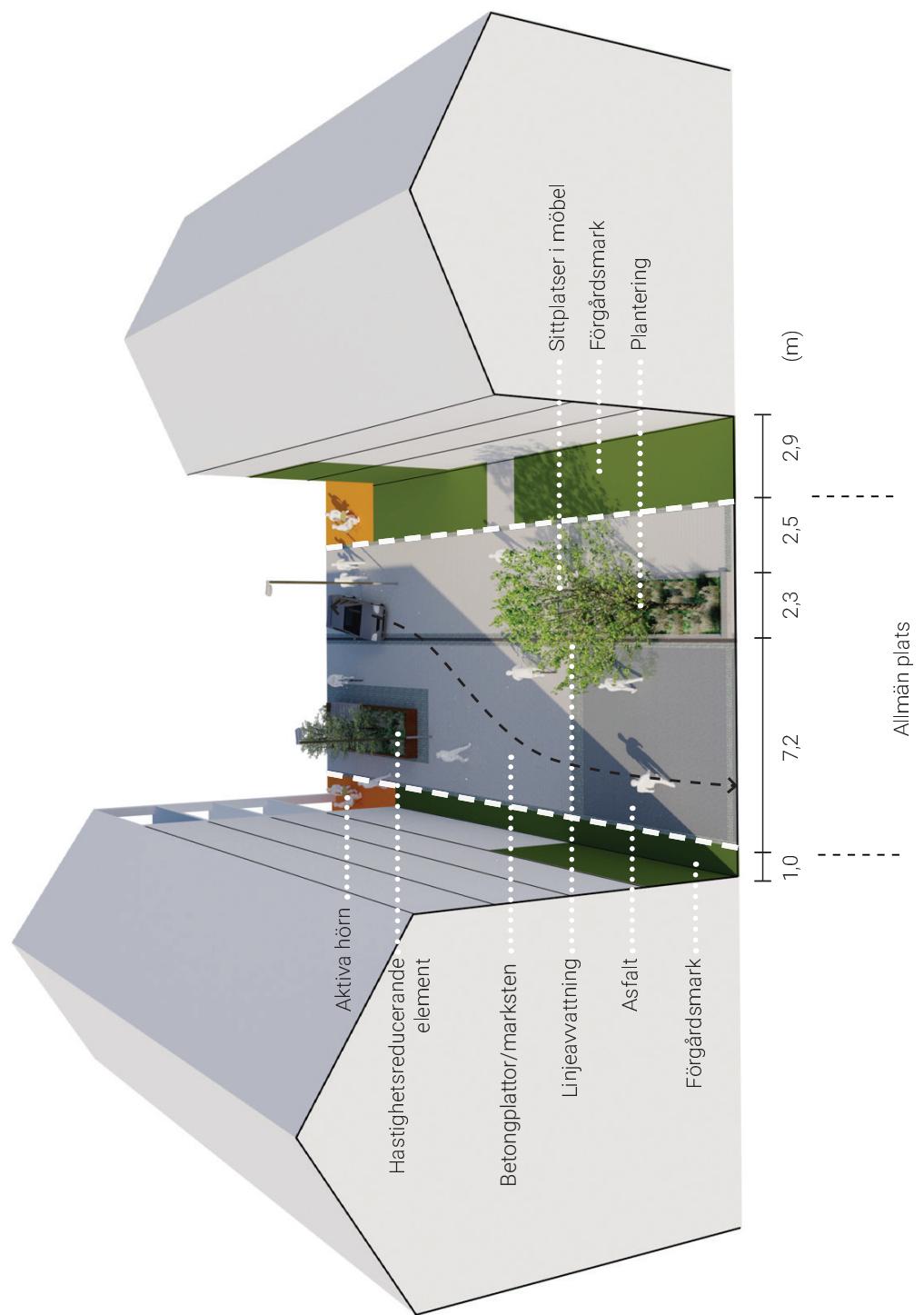

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Bruksgatan går från Karl-Johansgatan i väster till Sannaparken/Ostindiegatans förlängning i öster. Mellan Karl-Johansgatan och Lantvärvsgatan består gatan av gångbanor med kantsten mot körbanan. Här finns stora ytor med förgårdsmark/kvartersmark norr om gatan som avgrenas av planteringslädor för att ta hand om platsens höjdskillnader och skapa möjlighet till gatuträd mot gångbanan. Öster om Lantvärvsgatan är däremot Bruksgatan en lågfartsgata där alla trafikslag samsas på samma yta. För att minska hastigheten trängs gatan ihop med hjälp av planteringsöar placerade så att de inte hindrar utfarter och entréer. Planteringarna har större block i ena änden som gör dem mer visuellt synliga men också fungerar som sitplatser. Markmaterial skiljer sig åt längs med sträckan och bildar en enkel men viktig struktur där korsningar äggs med betongsten för att förstärka intrycket av en yta som delas av alla. Sträckorna mellan korsningarna består av asfalt med

Markmaterial	
TRAFIKYTOR (FÖR ALLA):	Ljust grå betongplattor 175x175mm tillsammans med asfalt och smågatsten
GARAGE- INFARTER:	Ljust grå betongsten 175x175mm.

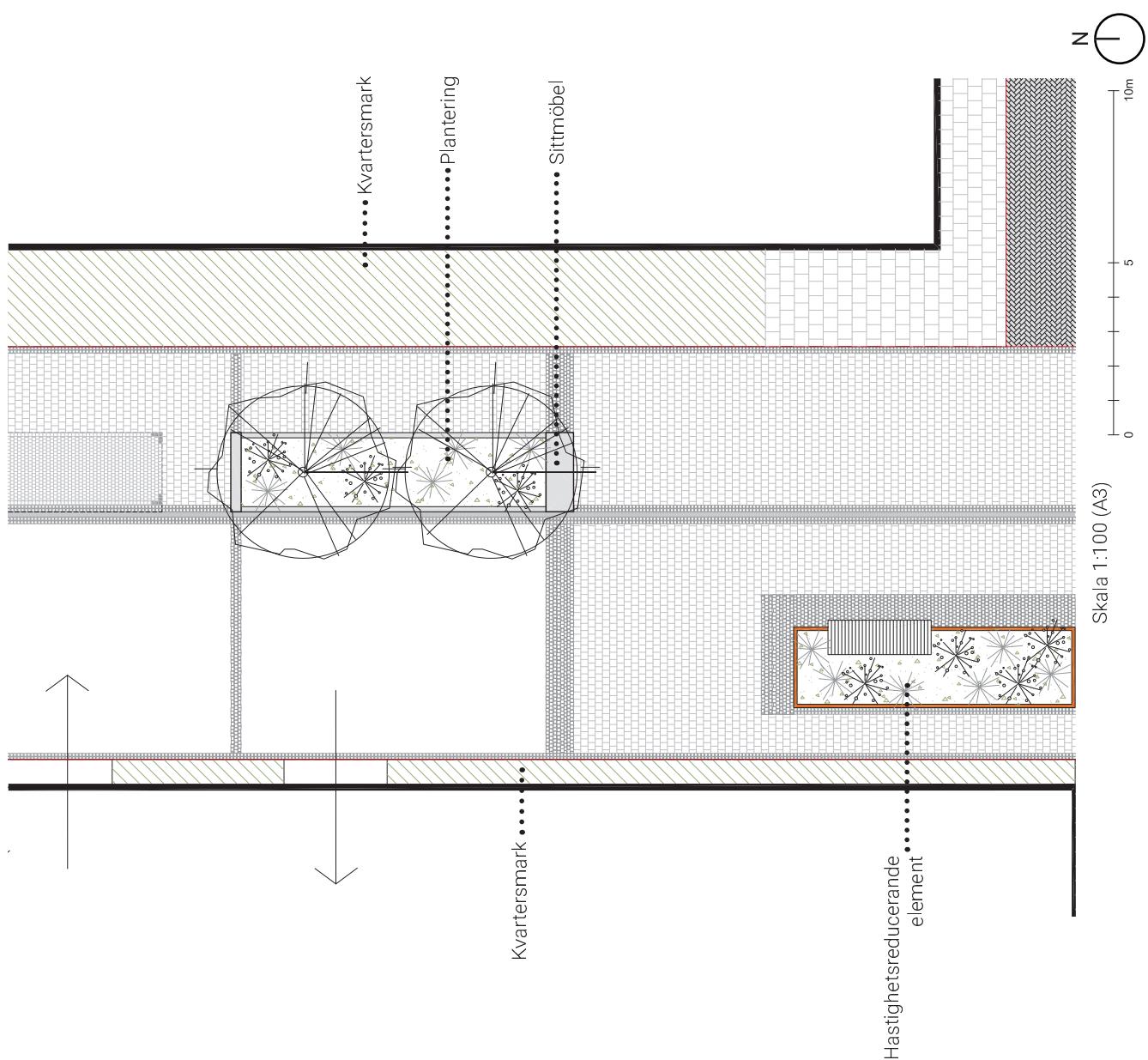
Linjeavvattring

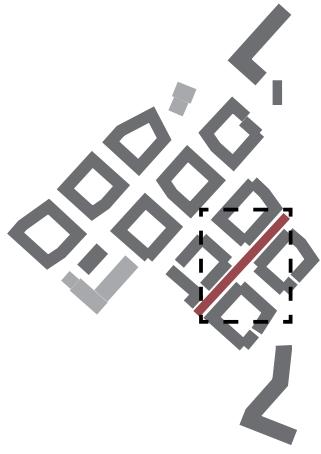
Betonplattor 175x175

Streetlife cortén/låda

11. FIXKRYSSSET/"FIXGATAN"

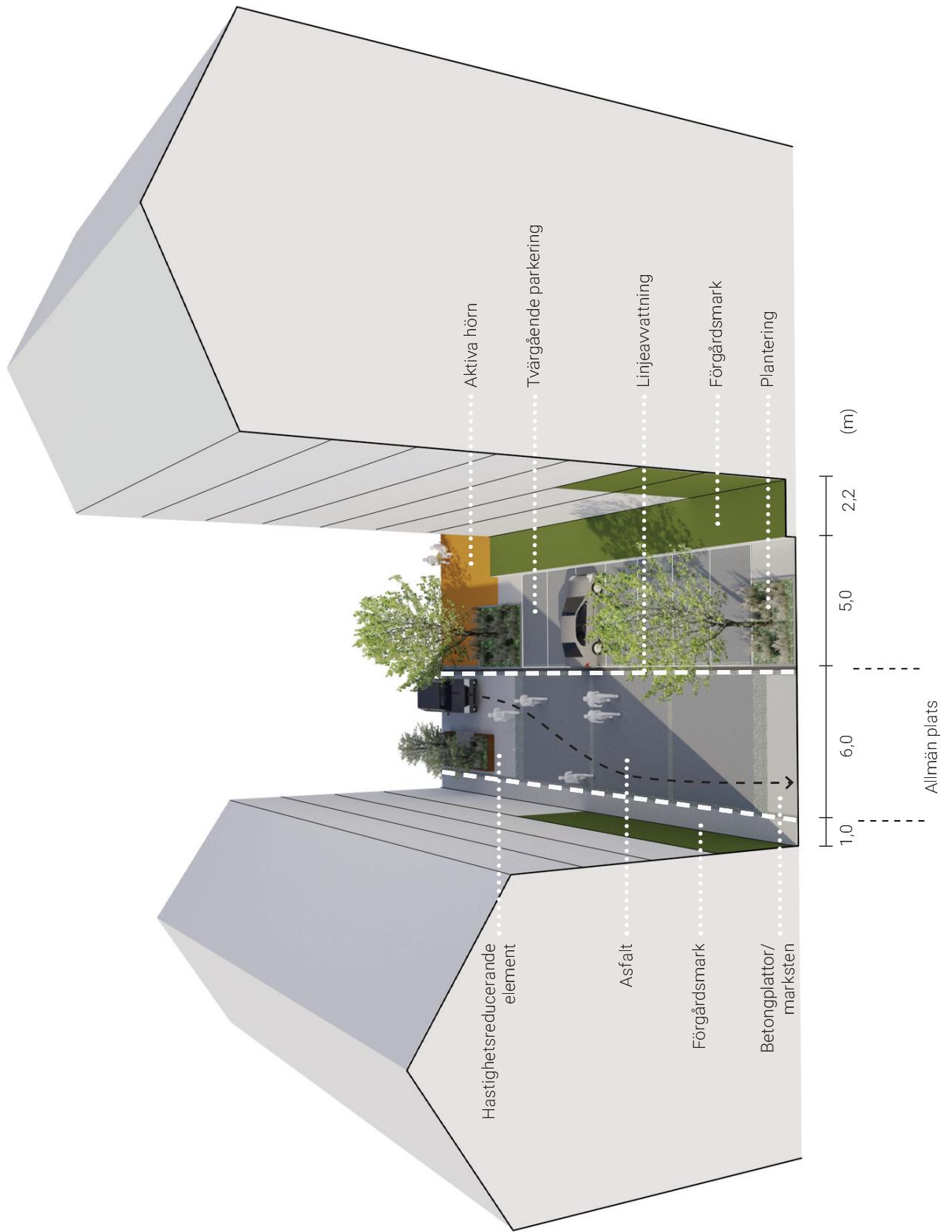
PROGRAM OCH KARAKTÄR

Fixgatan går från Lantvärmagatan till Sannaparken och är till sin funktion och karaktär lika Bruksgatan och utformas som en lågfartsgränd där alla trafikanter samsas på samma yta. På den norra sidan finns det tvärtällda parkeringar på kvartersmark. Dessa parkeringar till sammans med entréer och korsningar gör att det endast finns ett fåtal ställen att placera hastighetsdämpande element som de på Bruksgatan.

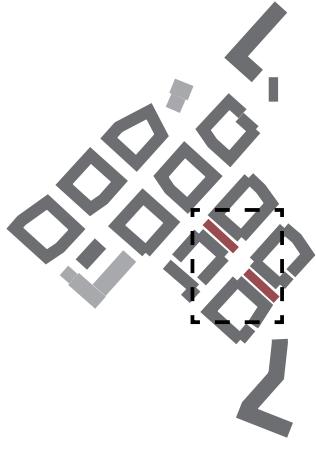
Markmaterial

**TRAFIKYTOR
(FÖR ALLA):**
Ljus grå betongplattor
175x175mm tillsammans
med asfalt och smågatsten

**GARAGE-
INFÄRTER:**
Ljus grå betongsten
175x175mm

12. FIXKRYSSSET/”FIXGRÄNDEN”

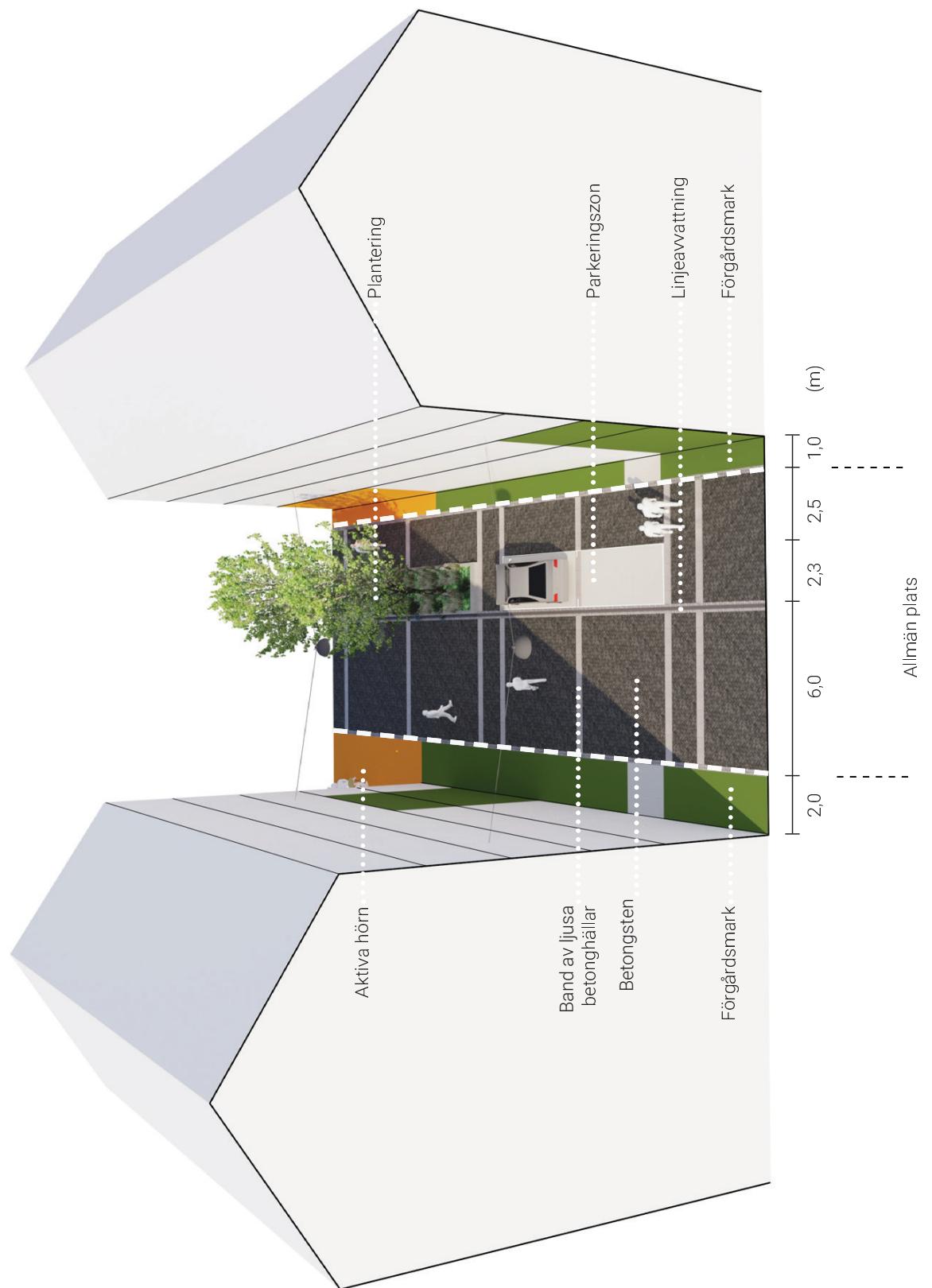

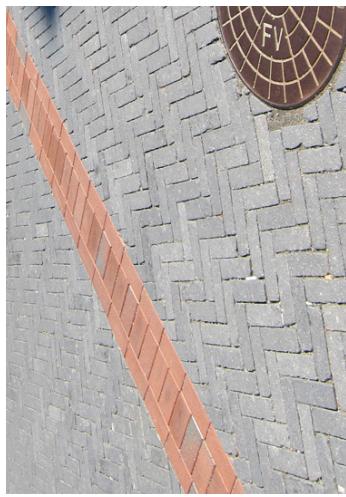
PROGRAM OCH KARAKTÄR

Fixgränden går från Bruksgatan i norr till Skoltorget i söder. Gränden har betydande nivåskillnader och lutar ca 5% mot norr. Funktionen är motsvarande Bruksgatan och ”Fixgatan”, dvs lågfartsområde med parkeringar och planteringar med träd och lägre vegetation. På grund av att gränderna är så korta bedöms det inte finnas något behov av hastighetsdämpande åtgärder. För att förstärka grändernas funktion i den överordnade strukturen och för lättare orientering har en annan betäcknings valts, genomgående för alla gränder i området.

Markmaterial	Mörkt grå betongsten i fiskbensmönster samt band av ljusa betonghällar.
TRAFIKYTOR (FÖR ALLA):	

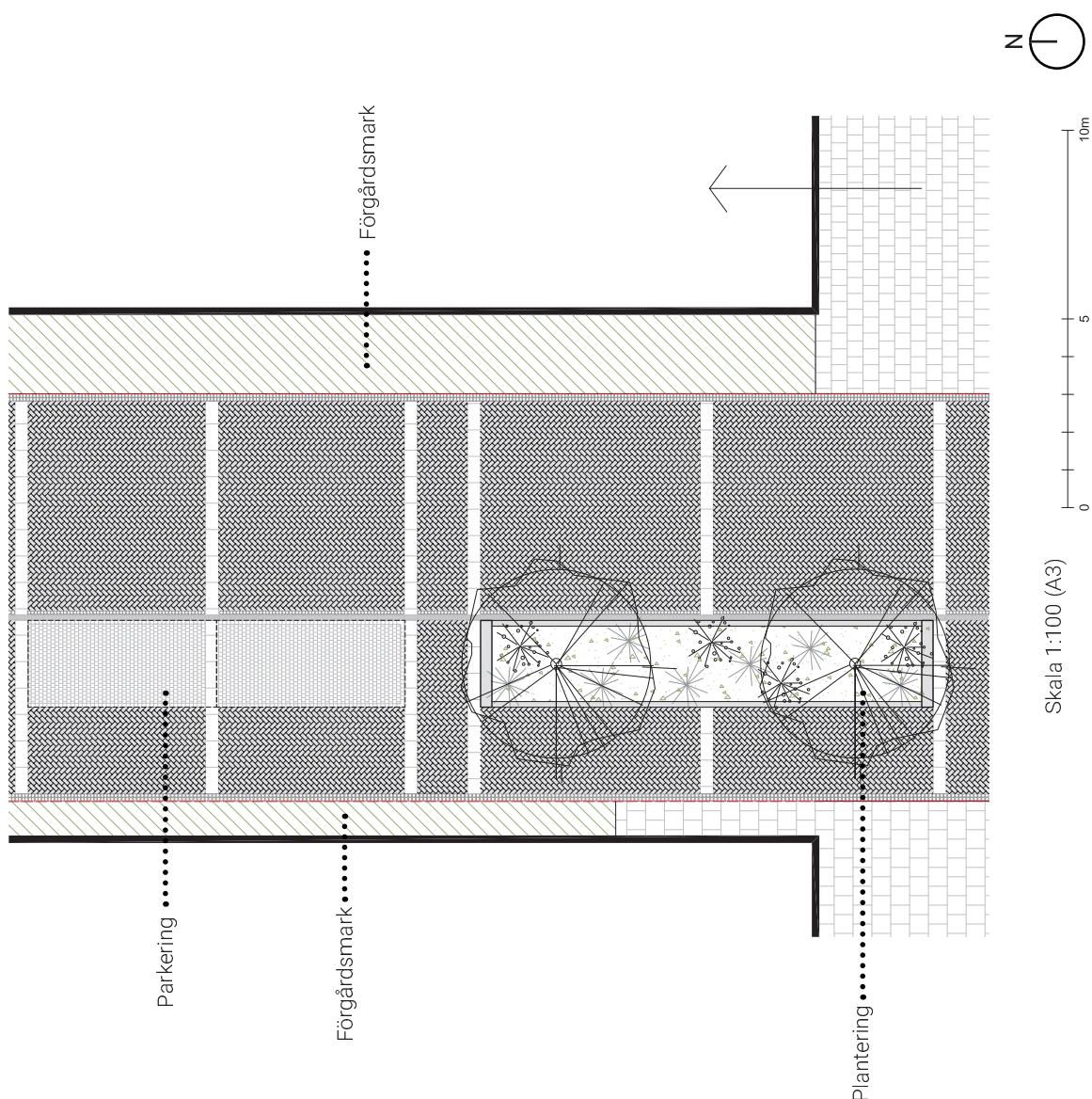
Mörkt grå betongsten

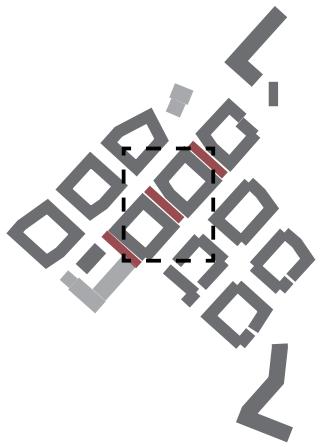
Genomgående markbeläggning

Linjeavvattnings
Linjeavvattnings

13. TRAPPGRÄNDER

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Trappgränderna löper mellan Kennedygatan och Bruksgatan. Platsen delas mellan kvartersmark och allmänt platsmark. Här ska finnas plats för branduppställning och värdplats för personbil.

Markmaterial är detsamma som i övriga gränder. Trapploppet görs två meter breda med stänger på sidorna. Vegetationen i slänterna ska vara låg för att inte skapa otysta miljöer. Mindre träd ger en ombonad och lumtlig prägel. Murar i tegel.

Markmaterial

YTOR FÖR
GÅENDE:
TRAPPA:

Mörkt grå betongsten i
fiskbensmönster samt
band av ljusa betonghällar.

Granit.

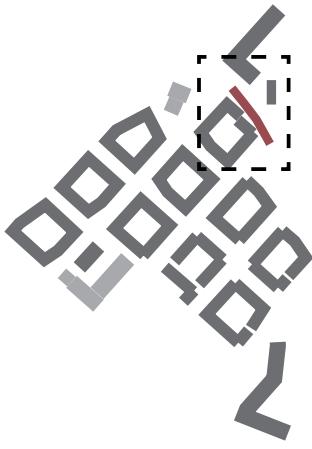
Trappgränd, grön. Linnéstadens Göteborg

Tegelmurar
Mindre träd
Trappor i granit
Lägre plantering i
slänter på allmän plats

14. OSTINDIEGATAN

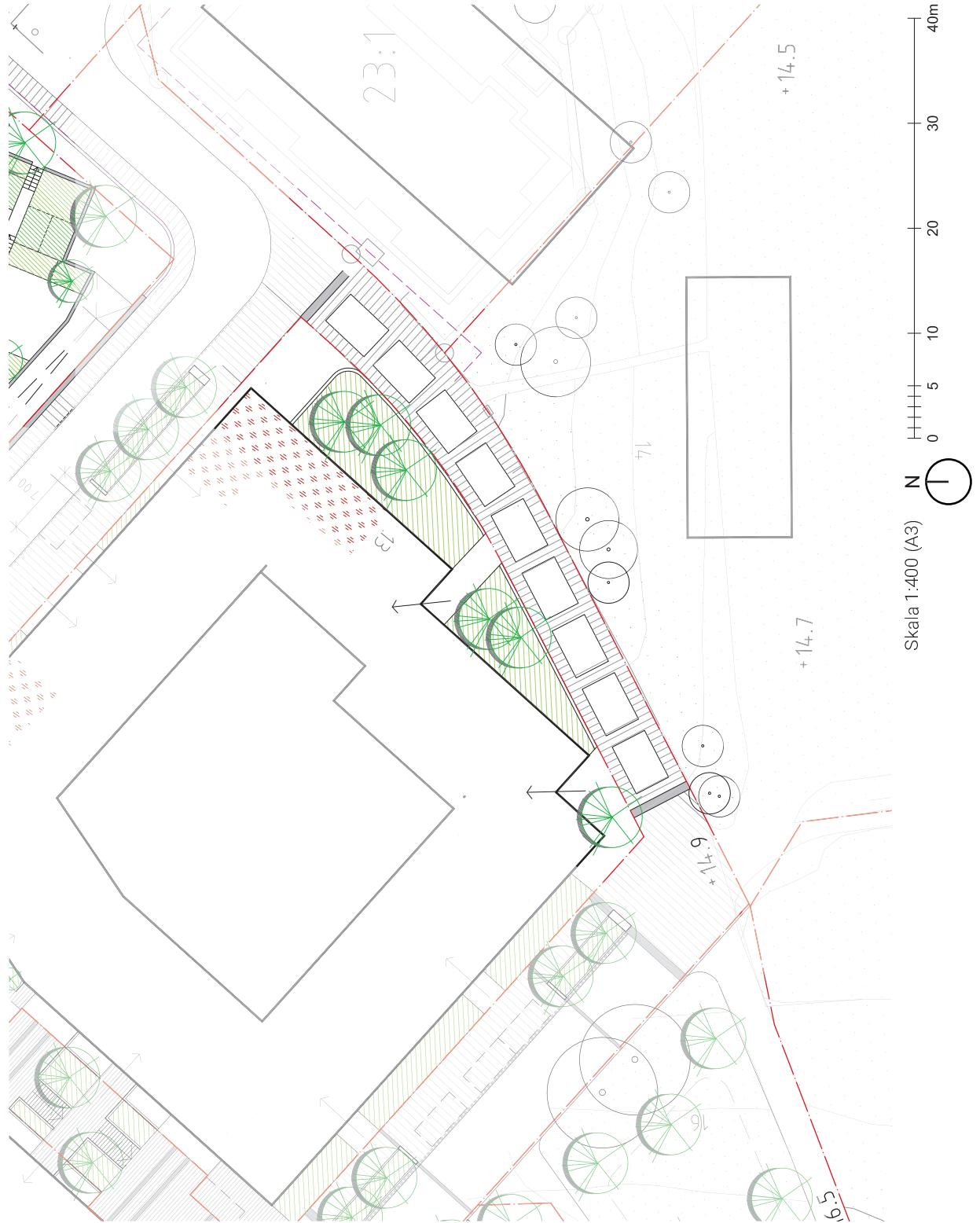

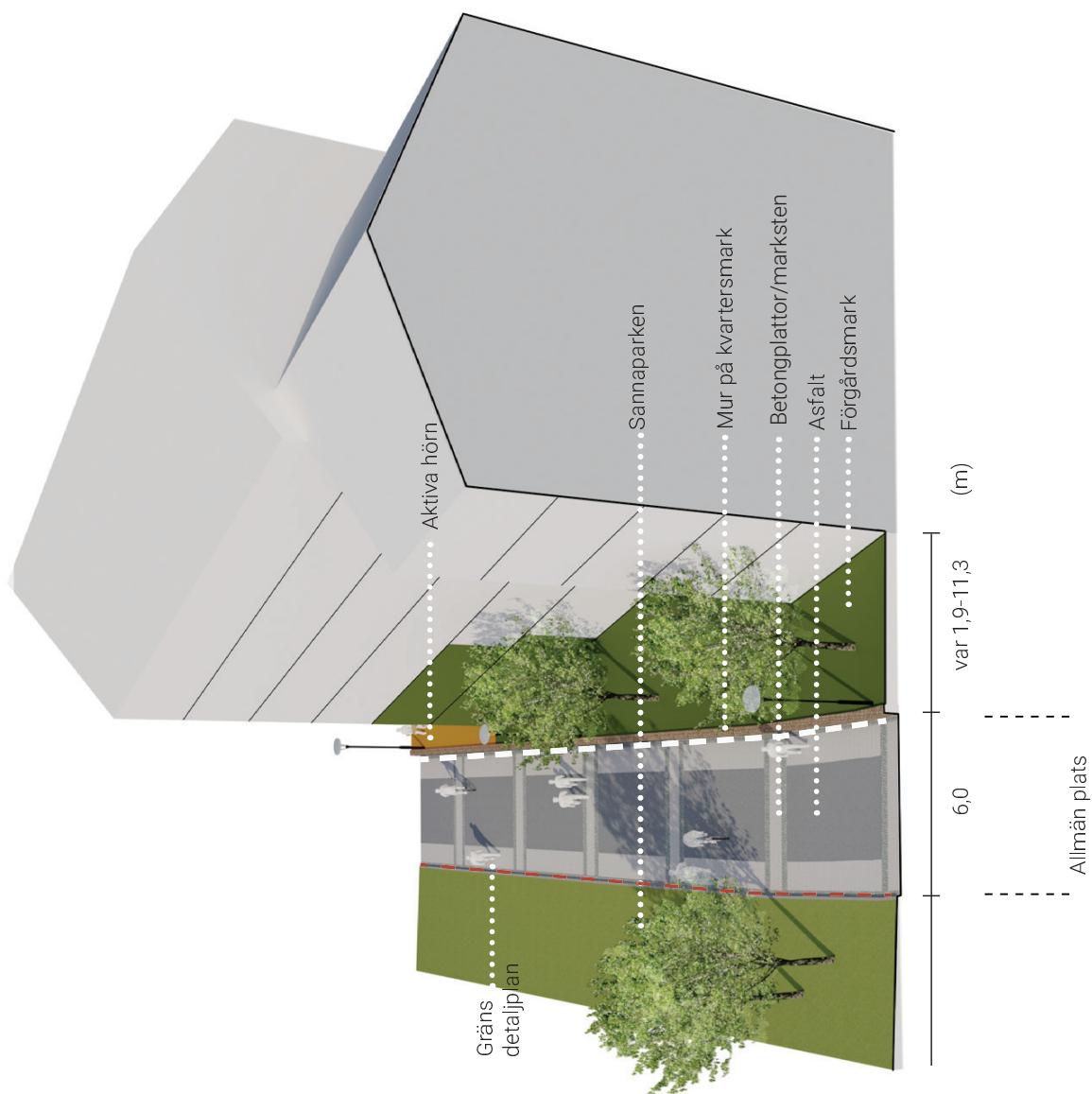
PROGRAM OCH KARAKTÄR

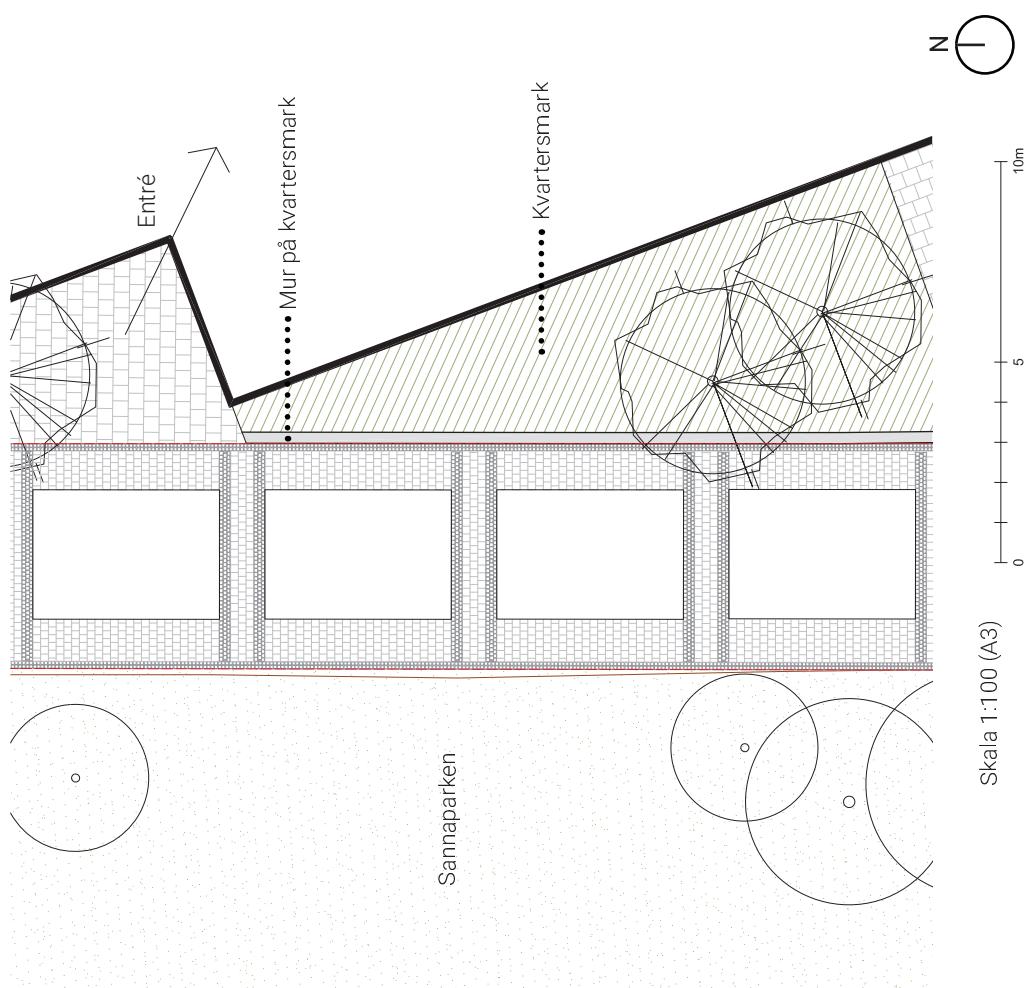
Ostindiegatans förlängning, längs Sannaparkens västra kant, förbinder Skoltorget med Ostindiegatan. Gatan är i detaljplanen utpekad som parkgata, en yta där alla trafikanter samsas och som går igenom en grön miljö. Gatan ansluter till ett viktigt gång- och cykelstråk i söder. För att markera att gatan är för alla finns inga kanistener eller separata zoner. Beläggningen består av betongsten med rutor av asfalt. Parkgatan lutar mot norr och har parkens grönska på båda sidor.

Markmaterial

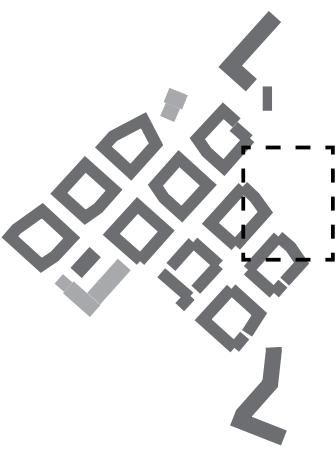
TRAFIGYTOR (FÖR ALLA):	Ljust grå betongsten 175x175 samt asfalt.
---------------------------	--

15. DEL AV SANNAPARKEN

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Den yta som ligger mellan Ostindiegatans förlängning och bostadskvarteren är redan idag mestadels grön med en stor mängd träd, både större och mindre. En del av träden har av Gata/Park bedömts som värdefulla att bevara. Ytorna kan också vara viktiga för att fördjöja dagvatten, särskilt i den norra delen.

Parkdelen utformas som en förlängning av Sannaparkens karaktär, med träd i ett sluttande gräslandskap. Det gör att det finns goda förutsättningar för de befintliga träderna att vidareutvecklas. Det behöver också planteras nya träd av olika arter där några invidier kan bli riktigt stora parkträd som kan mätas sig med bebyggelsens skala och nägra kan vara mindre för en mer smäskalig miljö. 8 större parkträd planeras utmed gång- och cykelvägen som kompenstation för de oxlar som tas bort på Karl-Johansgatan.

På kvartersmark, i gränsen till parkmiljön, placeras en lägre tegelmur som ger ett robust och tydligt möte mellan de allmänna ytorna och privat mark. Den tydliga gränsen hjälper till att undvika att parkmarken annars känns halvprivat.

Markmaterial

GÖRNYTA: Gräs

16. SKOLTORGET

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Skoltorget är en kilformad plats mellan skola/ äldreboende i söder och bostadskvarteren i norr. Platsen har flera olika funktioner och trafikörelser att ta hand om och ligger, på grund av skolans höga volym, oftast i skugga.

Eftersom Lantvärgatan är enkelriktad den första biten mellan Karl-Johansgatan och Skoltorget finns en mindre vändzon i torgets västra kant som också kan fungera som angöringsplats till skola och äldreboende. Innanför vändzonen avslutas den cykelbana som kommer från Karl-Johansgatan och härifrån får man antingen cykla i körbanan längs Lantvärgatan mot norr eller på områdets lågfartsområden. På torgetan ska det dessutom finnas plats för en lastzon till skolans kök.

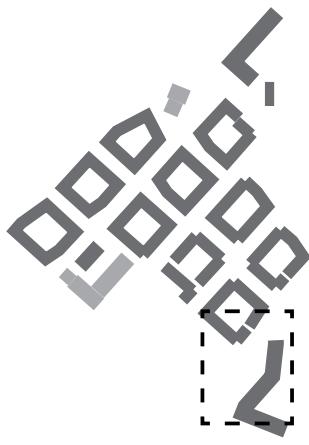
Det övergripande programmet för de ytor som kvarstår är en grön flickpark med högre träd som i skala kan mäta sig med belyggelsens volymer. Under träden bör det också finnas grönska på marken men buskar bör undvikas då det leder till försämrad tryghet. Sittplatser och ett fåtal cykelställ ska också finnas (skolans huvudsakliga cykelbarkering sker på egen fastighet).

Utvärningen består av en grön ö utan baksidor där trädränger gör det möjligt att töra sig igenom och, om man vill, stanna upp. Avståndet till skolomten är så smal det går men att snöräjningsfordon mm fortfarande kommer fram.

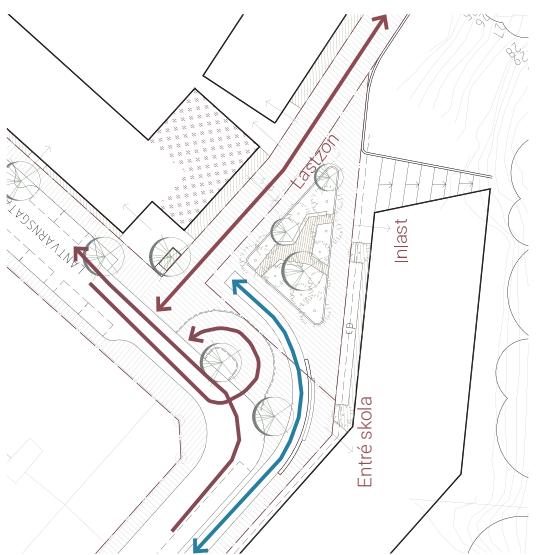
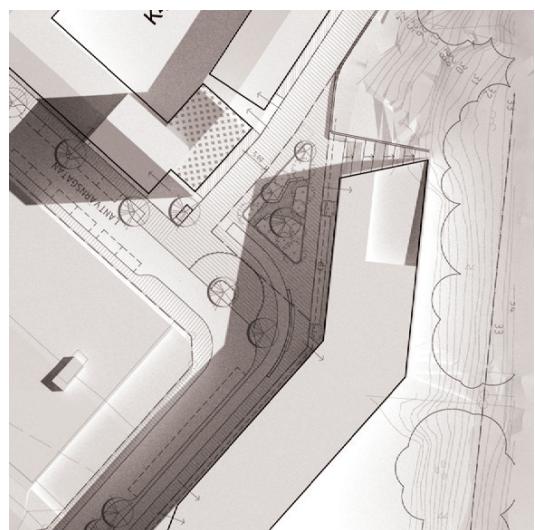
För att minska konflikten mellan cykelvägen och skolans entré föreslås mur/bänk i cykelbanans kurva.

Markmaterial	
TRAFIKYTOR (FÖR ALLA):	Ljust grå betongsten 175x175 samt asfalt.

SITTPLATSER OCH FUNKTIONER

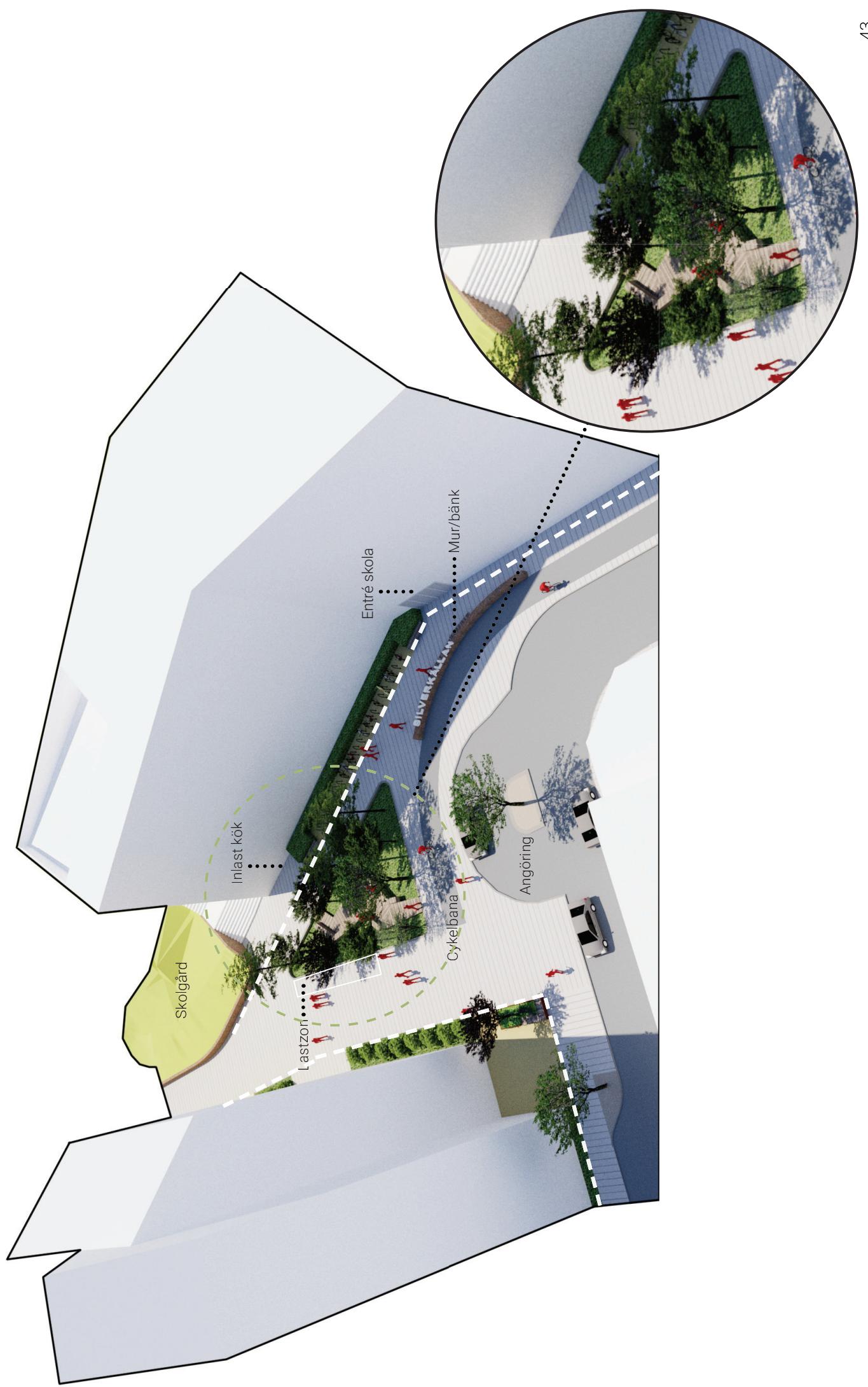

TRAFIK / RÖRELSE

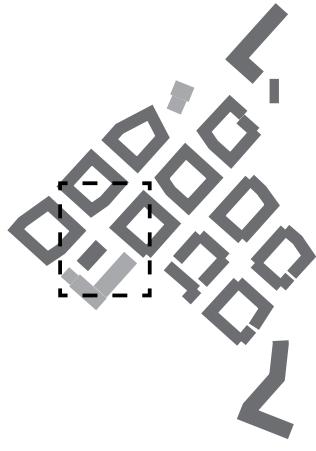

KONCEPT - DEN GRÖNA ÖN

SOL OCH SKUGGA (höst- och vårdagjämning klockan 12)

17. GS-TORGET

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Den allmänna platsen vid GS-hallen är relativt liten och sträcker sig mellan trappan från Bruksgatan till Kennedgatan. Platsen kommer dock upplevas som mycket större eftersom de intilliggande ytorna på kvartersmark också kommer vara en del av GS-torget. I kvalitetsprogrammet redovisas därför ett förslag på både kvartersmark och allmän plats.

Torget delas in i två huvudsakliga delar; dels en för umgänge, uteservering och samlingsplats i öster (allmän plats) där syftet är att ge stadsdelen mer kvalitativ grönska och skapa en inbjudande och lugn plats att vara på. Det finns också möjlighet för eventuella uteserveringar att utreda ut sig. Ytorna i öster, söder om radhusen (kvartersmark) är av mer brukskaraktär. Här kan skapas förutsättningar för olika typer av aktiviteter att åtta plats, exempelvis lek och spel eller händelser som har att göra med verksamheterna i de tidigare garagen i söder. En yta för allt och alla. På bruksytan finns en lång generös trädmöbel i söderläge som tillsammans med träden skapar en välbehövlig rygg mot radhusen.

Markmaterial

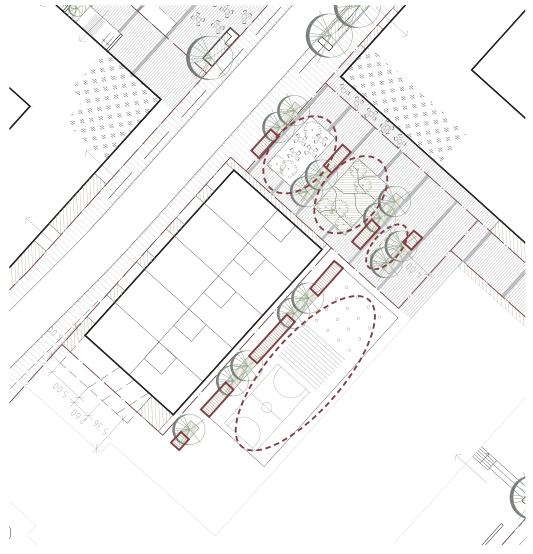
ALLMÄN PLATS:

Mörkt grå betongsten i fiskben och stråk av ljus hällar. Grus i trädgård.

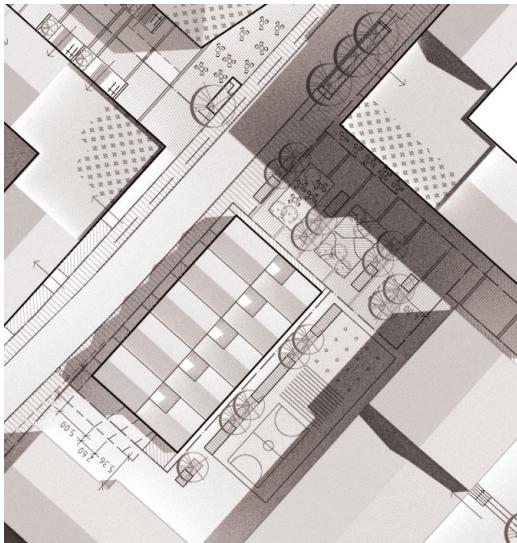
PÅ KVARTERS-MARK:

Asfalt på bruksmattan och samma betongsten som på allmän plats längs kanterna.

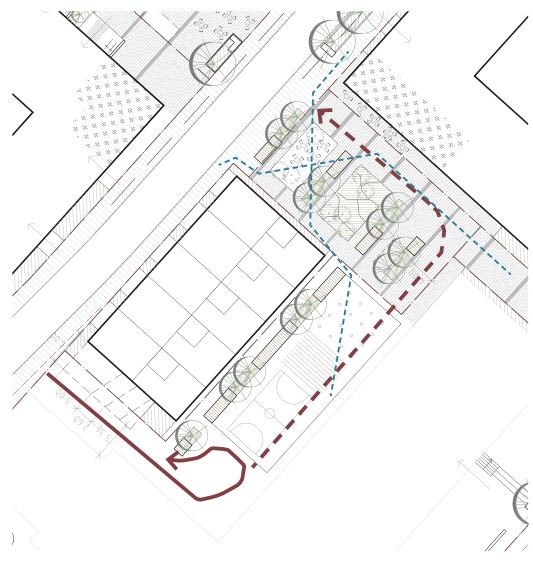

SITTPLATSER OCH FUNKTIONER

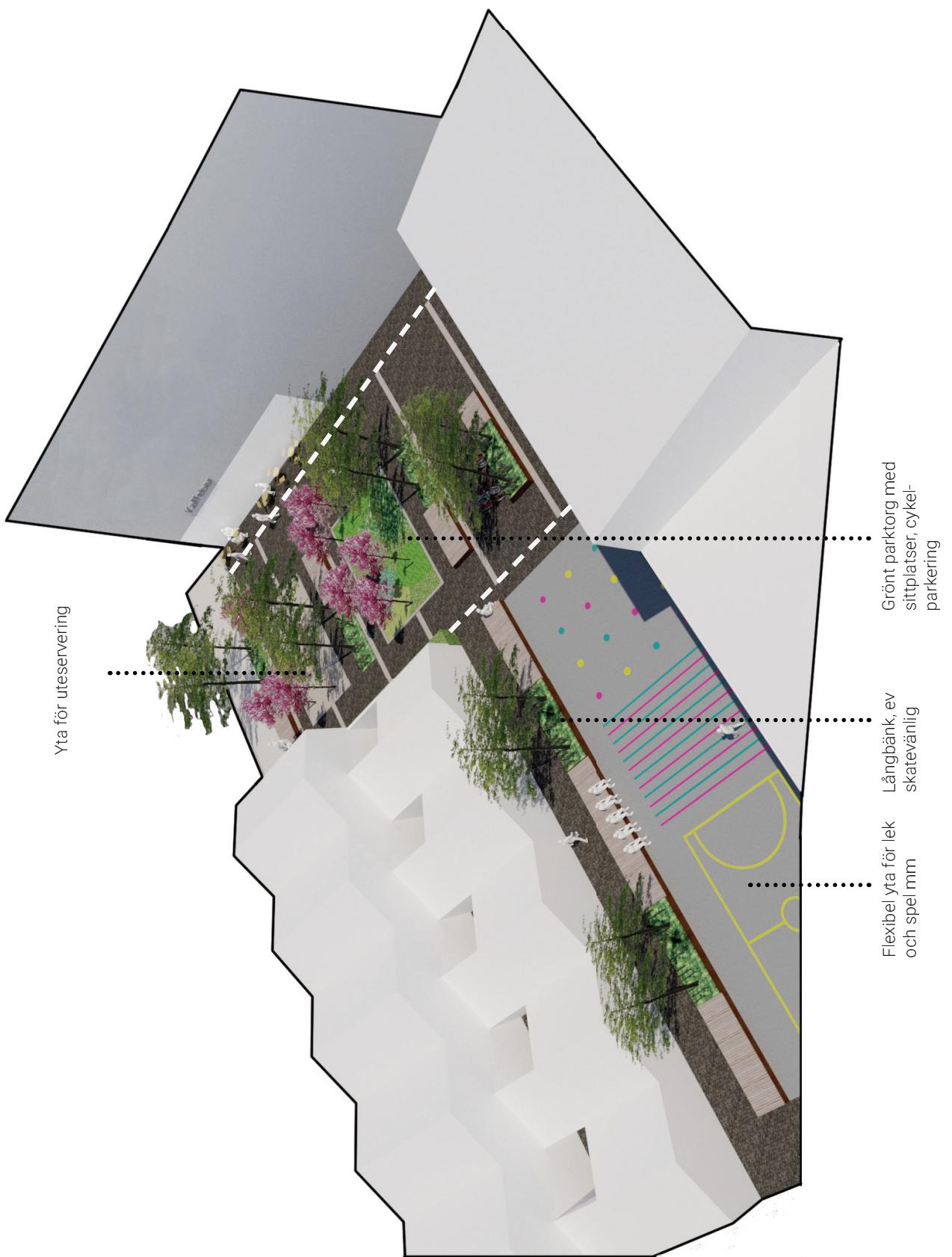
SOL OCH SKUGGA (höst- och vårdagjämning klockan 12)

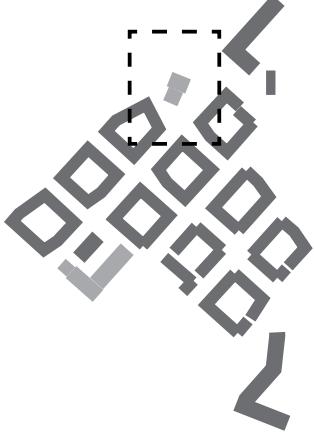
TRAFIK / RÖRELSE

KONCEPT - AKTIVITET OCH RO I SOL

18. LINNEFÖRÅDET

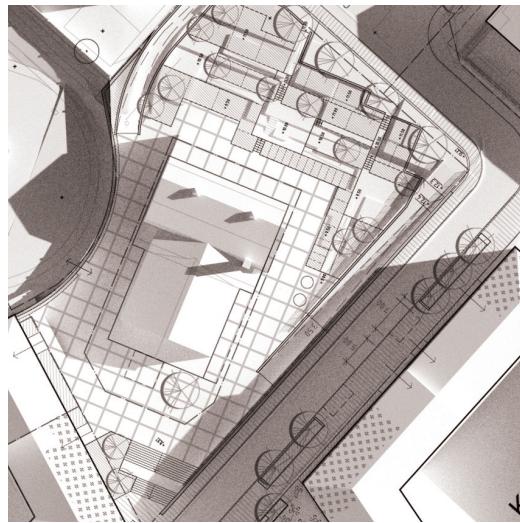
PROGRAM OCH KARAKTÄR

Den allmänna platsen runt Linneförrådet gränsar till Kennedygatan, Ostindiegatan och ett nytt bostadskvarter (i väster) samt spårvagnsgaraget (i norr). Nivåskillnaden är ca 2-3m mellan den lägre ytan runt byggnaden och gatorna runtomkring. Visionen för ytan är en hårdgjord flexibel yta runt byggnaden, ett bruksgolv som kan användas av alla men som också är nödvändigt för att klara transporter och ångöring. Rampen för trafik/ångöring leds från Ostindiegatan och en trappa förbinder den lägre ytan med Kennedygatan i väster. Det gröna intrycket i den befintliga slänten som delvis finns mellan Ostindiegatan och Linneförrådet förstärks med lägre murar i cortén, planteringar, vistelseplatser och en tillgänglig gångväg (max 5%) ner till den lägre ytan. Platserna har olika innehåll från den mindre leken, trädgården och en yta med bänkar och pergola. Vegetationen består av perenner och buskar med låg skötselintensitet. En högre mur/pålägg skapas mot spårvagnsomsrådet för att minska bullret.

Markmaterial	• • • • •
DEN LÄGRE YTAN OCH RAMPER:	Mörkt grå betongsten i fiskben.

SITTPLATSER OCH FUNKTIONER

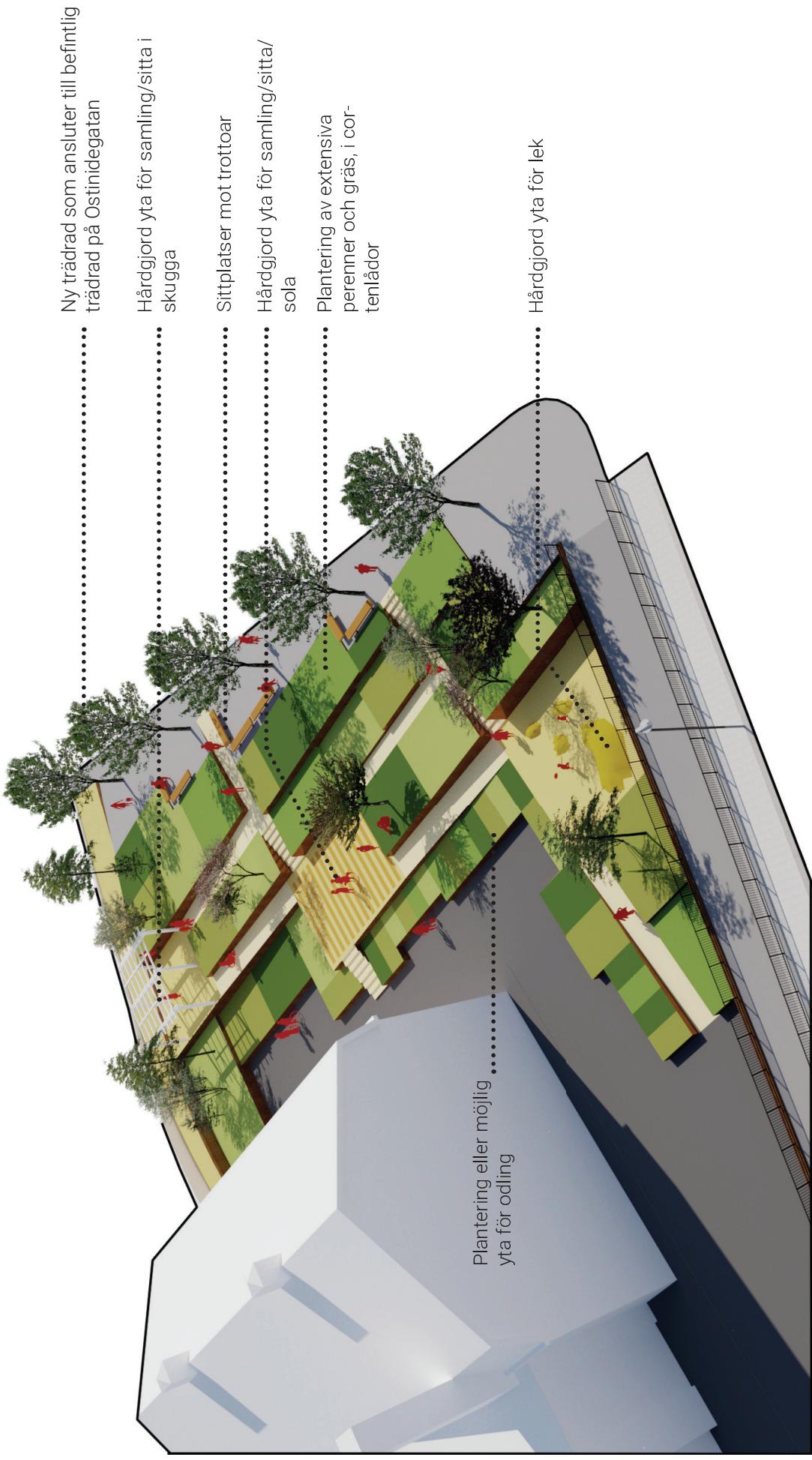
SOL OCH SKUGGA (höst- och vårdagjämning klockan 12)

TRAFIK / RÖRELSE

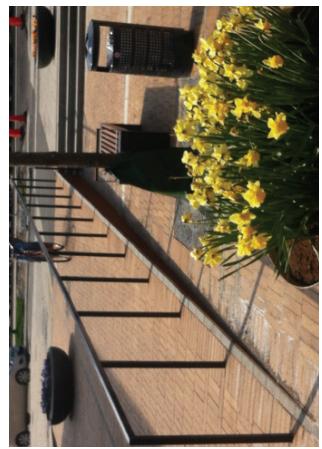
KONCEPT - TERRASSER OCH DEN NEDSÄNKTA PLATSEN

49

Murar i tegel och cortén

Enhetligt golv med subtil variation

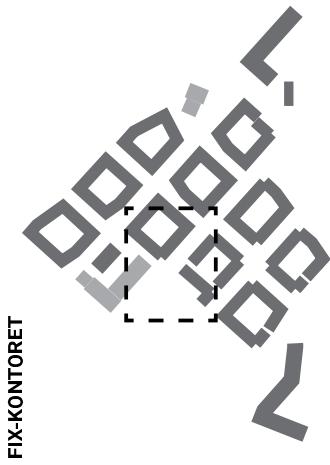

Extensiva perenner och gräs, i corténram

Linneforsrådet

19. BRUKSYTORNA

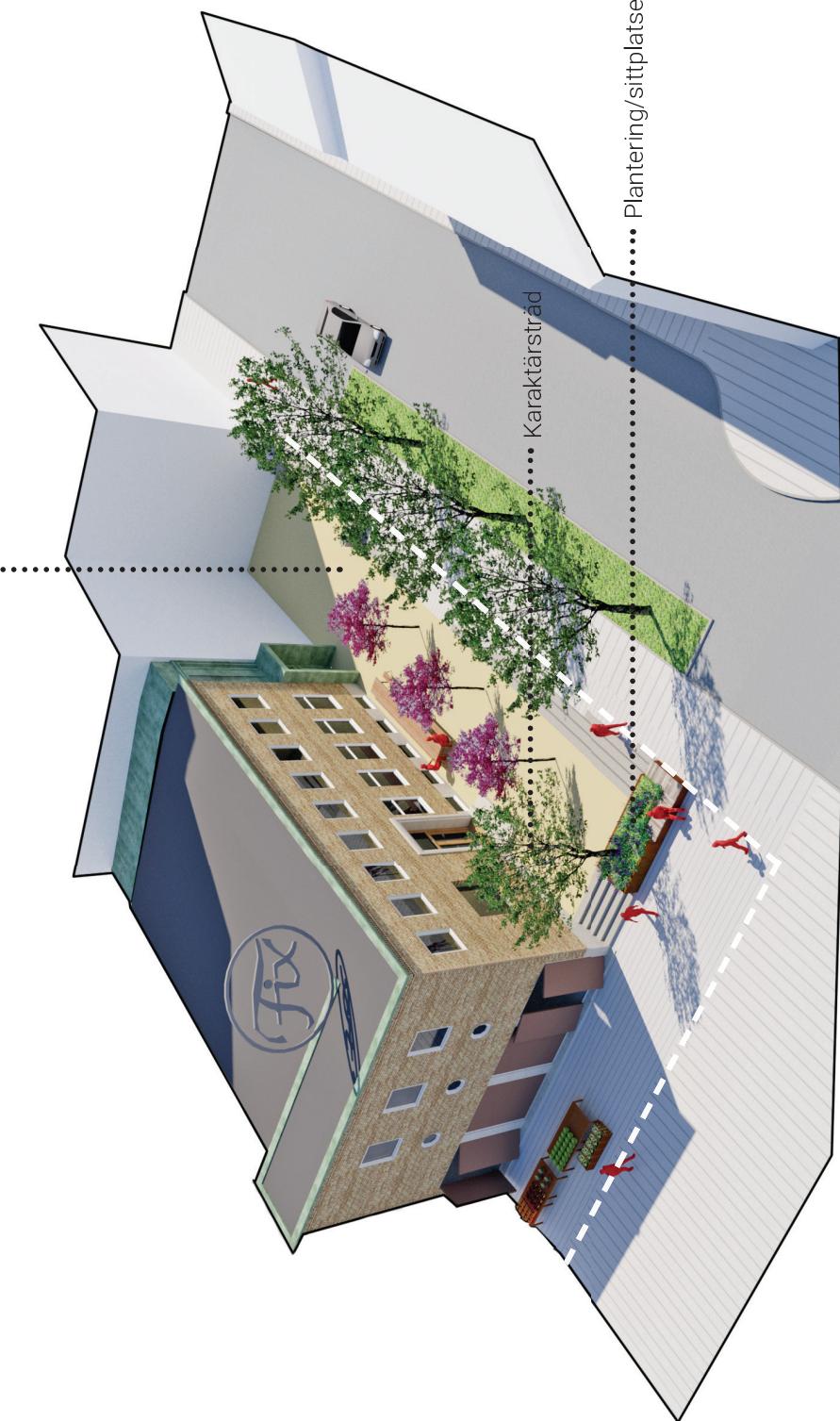

Platå

PROGRAM OCH KARAKTÄR

Ytan utanför Fix-kontoret skapar en plan platå vid byggnadens huvudentré och där nivåskillnaderna mot gatan tas upp med trappor. På hönet Bruksgatan/Lantvärmsgatan föreslås en planteringsmöbel med sittfunktion som kan ta hand om hönet men också ge gatan en attraktiv sittplats. I planteringslädan kan även ett karaktärsträd planteras, liksom vid de övriga hönen i området.

FIX-KONTORET

Plantering/sittplatser

Befintlig verksamhet

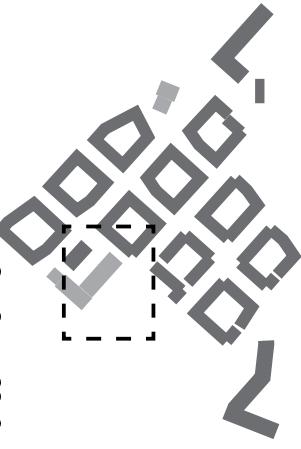

Höjdskilnad

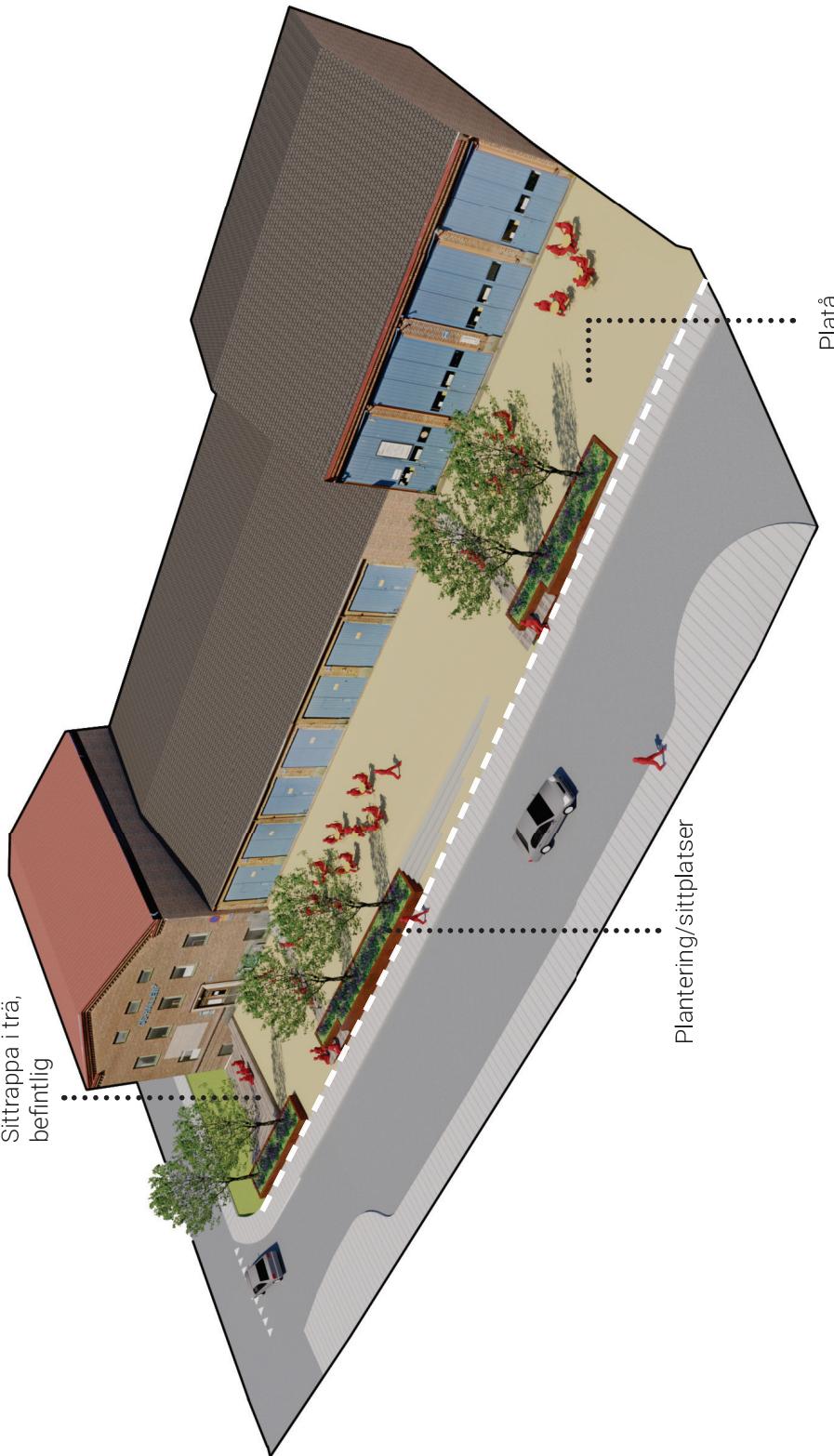

Lantvärmsgatan

BRUKSGATANS VÄSTRA DEL

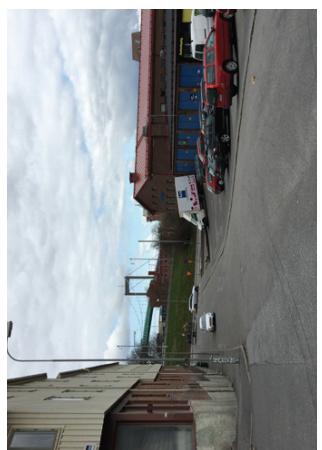

Sittrappa i trå,
befintlig

PROGRAM OCH KARAKTÄR

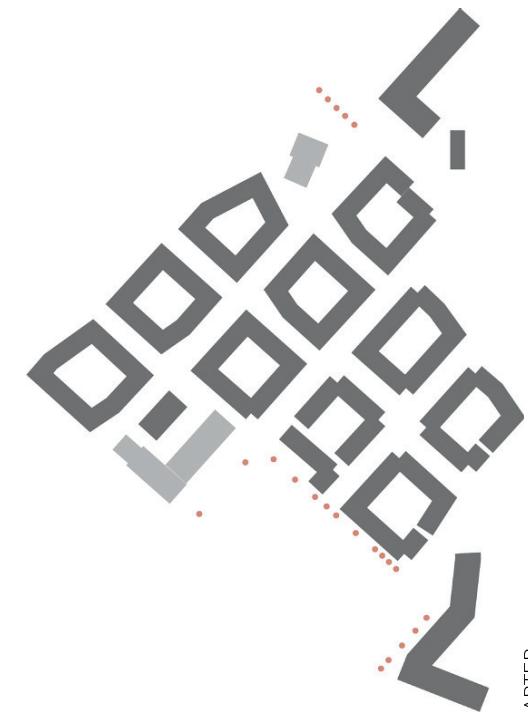
Bruksgatans västra del har en lägre bebyggelse på den norra sidan som idag mestadels inhyses bilverkstäder. Gatan sluttar kraftigt mot Karl-Johansgatan vilket har medfört branta angöringar till verkstädernas portar. Bebyggelsen ska vara kvar och vid en eventuell förändrad användning, där inte varje garageport behöver ångöras från gatan kan istället horisontella plan skapas längs varjebyggnad. Den äga bebyggelsen till samman med det breda mätter mellan fasaderna på norra och södra sidan av Bruksgatan gör att gatunummet känns ödsligt. Ambitionen har därför varit att skapa en rad med träd på kvartersmark som kan skapa en värdefull gräns mellan gatan och ytan närmast husen.

Platsen idag

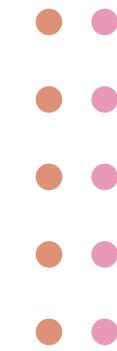
Befintlig sittrappa i trä

20. VEGETATION

ARTER:
A1
A2

PRINCIP:

LANTVÄRNSGATAN

TILLGÅNLIGT UTRYMME: varierar, som minst 4,5m från stam till fasad

STÄNDORT: Var.

MÖJLIGA TRÄDARTER:

Quercus petraea
Genomgående stam, kan uppnå 20-25 m. regelbundet grenverk. Större tolerans för extrema växtmiljöer med torka och varme zon 1-4

Robinia pseudoacacia

Pinus nigra
God utveckling i varma och periodvis torra klimat. Långsamväxande. 10-åriga träd 2-3m höga, 50-åriga träd 10-15 m höga. Stammen är ett stort värde. Relativt skuggållig. Används som stadsträd i ex Göteborg. Zon 1-4.

OSTINDEIGATAN

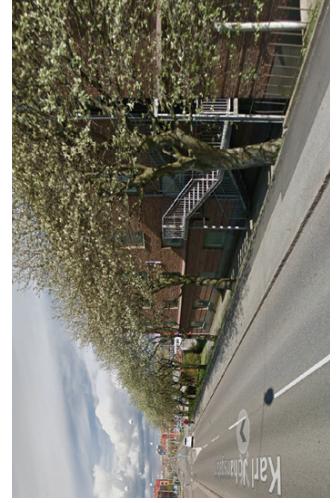
TILLGÅNLIGT UTRYMME: ej begränsat

STÄNDORT: Soligt hela dagen

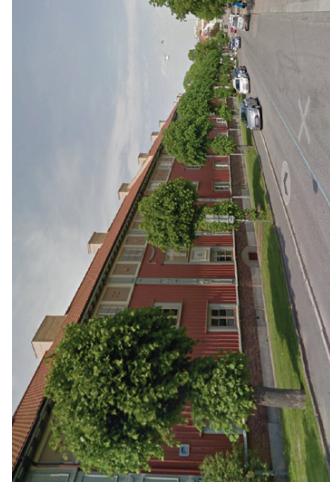
MÖJLIGA TRÄDARTER:

Quercus petraea
genomgående stam, kan uppnå 20-25 m. regelbundet grenverk. Större tolerans för extrema växtmiljöer med torka och varme zon 1-4

Tilia tomentosa

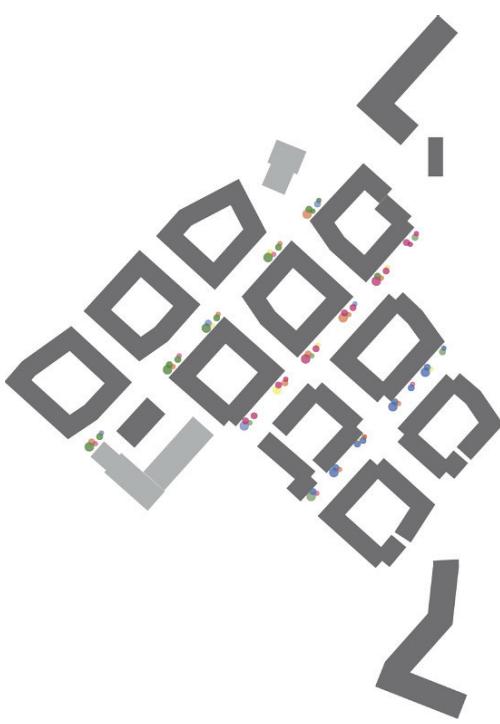
Karl-Johansgatan

Ostindeigatan

TVÄRGATOR
Längs områdets östvästliga gator sker planteringar i grupper där flera träd samsas i samma yta och där marken planteras med låg vegetation. Ambitionen är att det kan finnas flera trädarter i varje planteringsgrupp. Det skapar en större dynamik, ökar den biogiska mångfalden och gör planteringarna robustare och mer hållbara. På Kennedygatan har planteringarna dessutom funktionen att fördjöra dagvatten, så regnåttdar.

Min. 5-6 arter används i planteringarna på tvärgatorna, men på varje gata blir en art dominerande och därmed även identitetsskapande för hela gatan, vilket också underlättar orienteringsförmågan i området.

ARTER:

- A1
- A2
- A3
- A4
- A5
- A6

PRINCIP:

- Kennedygatan, Karaktärsart = A4
22
- Bruksgatan, Karaktärsart = A2
22
- Fixkrysset, Karaktärsart = A6
22

KENNEDYGATAN SEKTION

TILLGÄNGLIGT UTRYMME: 4,5M (från fasad till centrum träd)

STÄNDORT: Skuggsida, regnbädd

MÖJLIGA TRÄDARTER:

ALNUS CORDATA

ZELKOVA SERRATA 'GREEN VASE'

OSTRYXA CARPINIFOLIA

Alnus cordata
12-15m hög, 8-10 m bred Den italienska alen har en pyramidisk krona med en genomgående stam och horisontella sidogrenar. Växer mycket fort och skapar frodigt mörkgröna lövverk som är gröna till långt in på hösten. Det är därför ett effektivt kontrast- och bakgrundsträd till höstfärgade träd. Bladen är mycket vackra med en glänsande mörkgrön färg. Den italienska alen är krävefixerande liksom övriga alar. Den är tålighet mot stadsmiljö och även härdighetsmässigt gynnat av den extra varme som stadsklimatet innebär.

Ostryxa carpinifolia

8-15 m hög, 6-10m bred och tolerant för stadsmiljö. Rundkronigt träd med kvastlikt förgrening. Barken blir mörkgrå och flagig. Stammen är sig och ibland charmigt gropig. Unga träd har slät bark och fina, tvärstående lenticellstreck. Långa gulgröna hanhängen pryder trädet på våren, men sensommaren limfärärgade fröställningar, som liknar humlekottar, är ännu mer dekorativa.

Zelkova serrata 'green vase'

höjd 8-12m, bredd 6-8m. Har ett bredkrontikt, kvastlikt växtsätt med ett sirligt bladverk. Dessutom är det tålighet mot varma och torra miljöer och därmed ett bra stadsträd. Många relativt tunna, långa grenar strävar uppåt i sned vinkel och bygger upp en rund, kvastlik krona. Höstfärgerna är orangea till rödaktiga. Sorten 'Green Vase' är en mer uppriktt växande och något smalare än amerikansk selektion.

BRUKSGATAN SEKTION

TILLGÄNGLIGT UTRYMME: min 6.5M (från fasad till centrum träd)

STÅNDORT: solsida

MÖJLIGA TRÄDARTER:

Pinus heldreichii

Sorbus torminalis

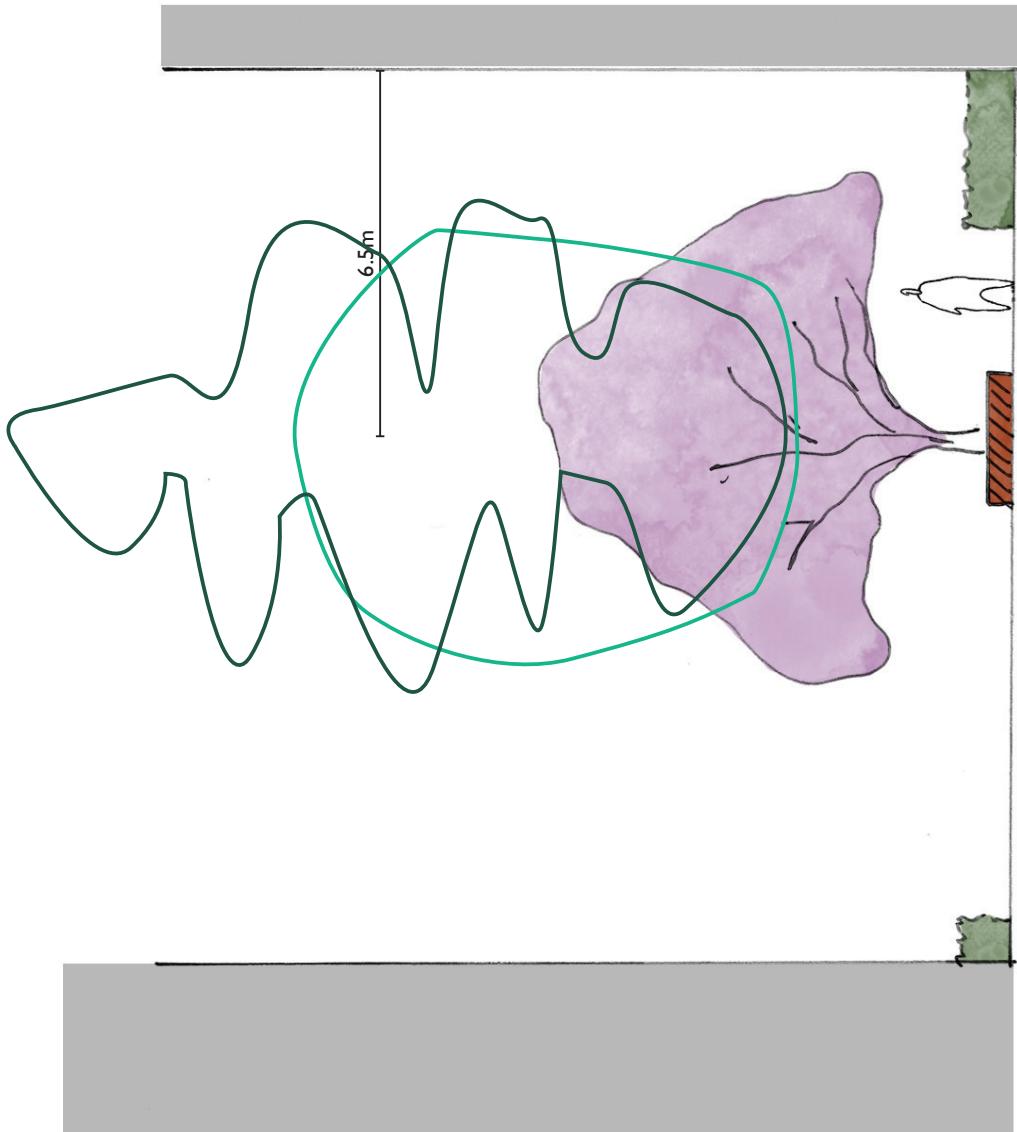
Prunus avium 'Plena'

Pinus heldreichii
20-25 m hög, tål stadsmiljö

Sorbus torminalis
12-15 m högt, 6-8mbrett. Tyskoxeln är ett snabbväxande, medelstort träd som oftast blir flerstammigt och rundkronigt. Ett mycket trevligt träd som är klart underanvänt i Sverige. Dessutom är det torrkålligt och därför lämpligt som stadsträd. Det är vidare värmegynnat och har en god tolerans för olika jordar, från sura till basiska.

Prunus avium 'Plena'
8-10 m högt, 10-13 m brett. Sätter ej frukt.

Sorbus aria 'Gigantea'
12-15m högt, 6-8m brett. De mogna trädkronorna har en oval form. Bladen är stora för att vara vitoxel och slår ut vituldnna men tappar sedan denna ludenhet på bladens ovansidor. Bladundersidorna förblir silvrigt vita, vilket tydligt syns när vinden sveper förbi. Höstfärgen är ibland riktigt gul och ibland mer läderbrun. Blomningen är vit och det fätalet frukter som bildas är röda och rätt stora. 'Gigantea' har starka grenfästen och är snö- och vindtålig.

FIXKRYSSSET SEKTION

TILLGÄNGLIGT UTRYMME: min 4,5M (från fasad till centrum träd)

STÅNDORT: solsida

MÖJLIGA TRÄDARTER:

Alnus cordata

12-15m hög, 8-10 m bred. Den italienska alen har en pyramidisk krona med en genomgående stam och horisontella sidogrenar. Växer mycket fort och skapar frodigt mörkgörna lövverk som är gröna till långt in på hösten. Det är därför ett effektivt kontrast- och bakgrundsträd till höstfärgade träd. Bladen är mycket vackra med glänsande mörkgörna färg. Den italienska alen är krävefixerande liksom övriga alar. Den är tåligh mot stadsmiljö och även härdighetsmässigt gynnat av den extra varme som stadsklimatet innebär.

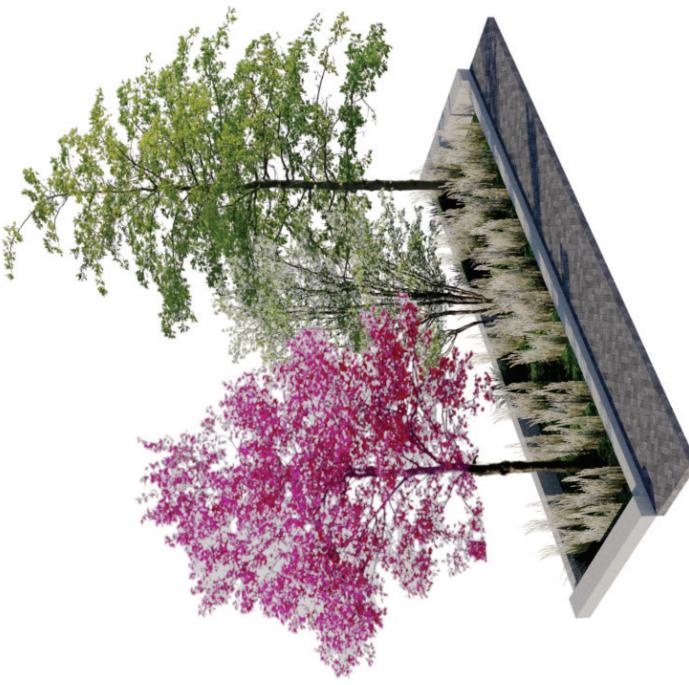
FRA
XINUS ORNUS

ALNUS CORDATA

Fraxinus ornus
10-12 m hög, 7-9m bred. En annorlunda ask med storlägen blommning i juni. Då utvecklas stora, doftande plymer med ljus och cremevita blommor. Bladen har då hunnit slå ut och bildar fin bakgrund till de många blomklarna. Blir ovalkroniga små träd med slät grå bark. De mörkgörna bladen övergår på hösten till vackra höstfärgar i varierande nyanser från gult till purpur. Ett mycket användbart och årligt stadsträd för härdigjorda och därmed varma platser.

Ginkgo biloba
15 m högt, 5-7m brett. Genomgående stam. Gyllene höstfärgar. Hanklon.

GRÄNDER
 Gränderna utformas på motsvarande sätt som de öst-västliga gatorna med träd i grupper. En viktig aspekt är även här undervegetationen och att välja arter som ger en hög kvalitet under hela året.

Vacker stam

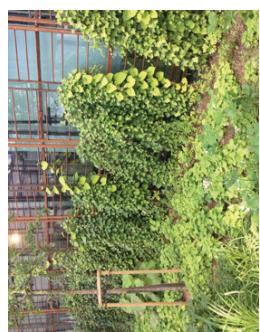
Vårblomning

Klätterväxter på fasad

Frodig rabatt med trädgårdsståndsläkt

Klätterväxter på spåle

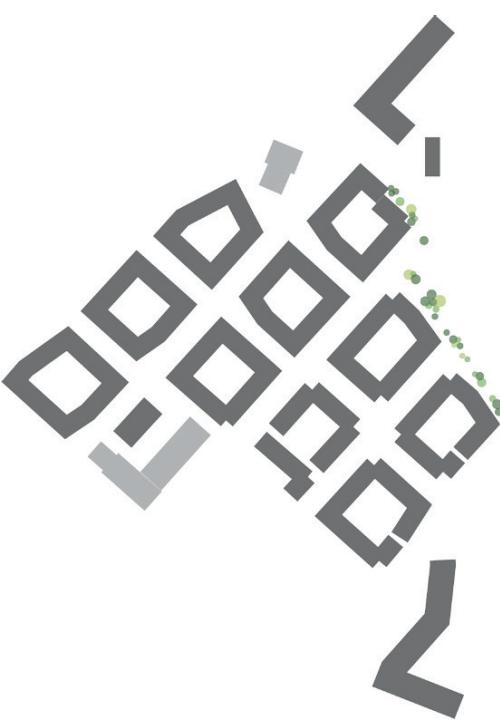

Klätterväxter på väg

PARKMILJÖ

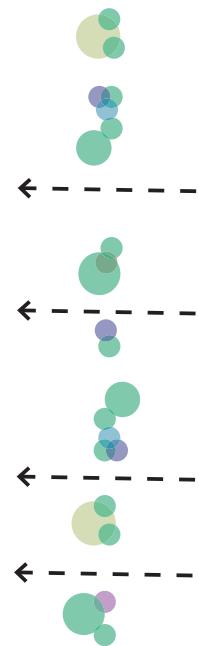
Fixområdet gränsar i öster till Sannaparken. Parken består till stor del av öppna gräsytor, men ringas in av lummiga, stora parkträd.

För att ytterligare binda området till parken planteras de östra anslutande gatorna med lummiga parkträd som med tiden kan växa sig stora. Trädlen planteras främst i grupper men även till viss del solitär, och arter kan med fördel blandas. Åtta större parkträd planteras utmed gång/cykkelbanan som kompenstation för de oxlar som tas bort på Karl-Johansgatan.

ARTER:

- A1
- A2
- A3
- A4
- A5
- A6

Wow-effekt

Massverkan

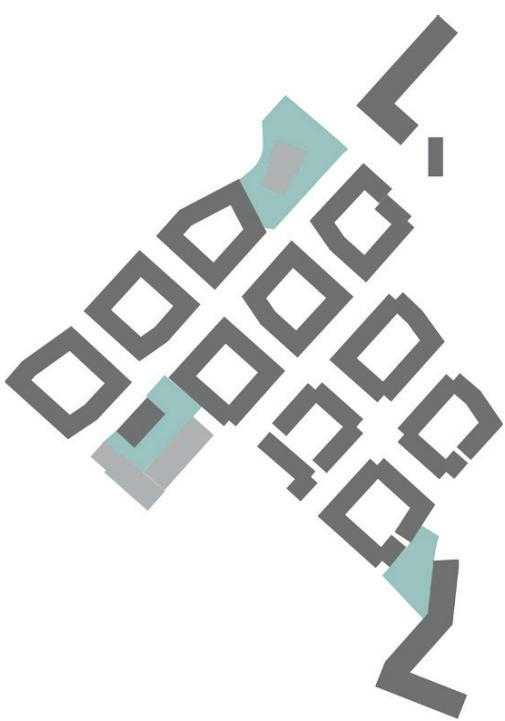

Trädskak

PLÄTSE

De tre platserna inom Fixområdet är Linneförrådet, Skoltorget och GS-platsen. Karaktären på vegetation är beroende av utformningen och vilken effekt man vill uppnå.

Vegetationen kan vara till hjälp för att skapa wow-effekt samt fungera avskärmande, samlande, skyddande eller rumsskapande beroende på platsens behov.

Del III

Förgårdsmark

GENERELLA ASPEKTER
SMAL FÖRGÅRDSPARK
BRED FÖRGÅRDSPARK
KVÄRTERSHÖRN
GRÄNDER
VEGETATION

21. GENERELLA ASPEKTER

ALLMÄNT

Inom området finns olika typer med förgårdsmark som på olika sätt påverkar intrycket även av allmän plats och gator. Det finns därför skäl att hitta gemensamma lösningar och förhållningsregler för att säkerställa en kvalitet även på den kvartersmark som angränsar till det allmänna.

Fix-fabrikens förgårdsmark kan delas upp i följande kategorier.

- smal förgårdsmark vid gator
- bred förgårdsmark vid gator
- kvartershörn
- gränder
- platser (redovisas separat)

GRÖNA MILJÖER

En av de viktigaste målsättningarna med förgårds- marken är att den ska vara grön. Häckar, perenner, mindre träd och klätterväxter skapar inte bara en välkommande och attraktiv miljö utan ger också en högre biologisk mångfald. Vegetationen på förgårdsmarken måste vara tålig och robust och klara extensiv skötsel. Därför bör växter väljas som råder utsatta lägen som skapas, ofta både torra och varma mot fasader, och som kan ha ett värde under alla årsstäder.

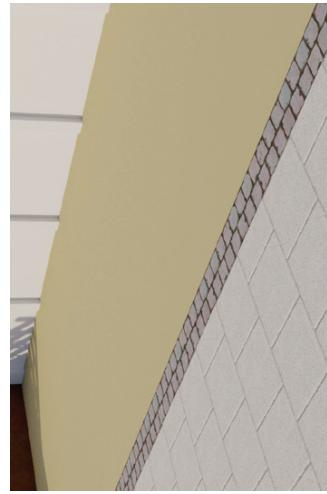
TYDLIGA GRÄNSER

Förgårdsmarken ges tydliga gränser mellan den privata bostaden/uteplatsen och den publika ytan intill. Låga murar med häckar/låga staket eller andra tydliga markörer bildar en beständig kant i fastighetsgränsen. I de fall där förgårdsmarken är hårdgjord, exempelvis vid entréer, och lokaler markeras fastighetsgränsen med två rader smågästen som ligger på den kommunala marken.

RIKTLINER

INBJUDANDE ENTRÉER

På samma sätt som gatumiljöer, torg och platser ska skapa värden för de boende i området så ska förgårdsmarken även ge värden till det allmänna. Inbjudande entréer till trapphus, enskilda bostäder och lokaler skapar en levande miljö som upplevs trygg. Det kan handla om att entréerna är väl upplysta, visuellt synliga och kanske har en bänk, planteringar eller andra saker som gör att miljön känns omhändertagen. Många av kvarterens hörn är indragna. Här är det extra viktigt att utformningen också ger gatutrum och pläser värden, även om de ligger på kvartersmark.

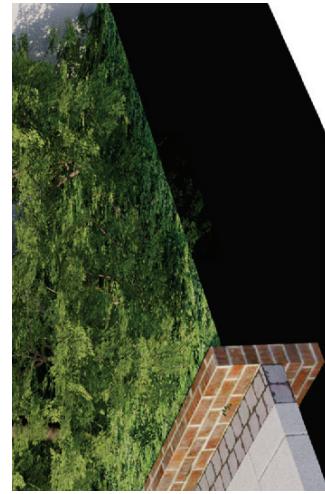

TYDLIGA GRÄNSER

Gränsen mellan allmän plats/gator och kvartersmark markeras med 2 rader smågästen.

Planteringar avgränsas med en kant eller mur, minst 200mm hög för enklare skötsel. Material enligt projekt.

Tillgänglig växtbädd mot fasad. I många fall tas tillgänglig växtplats upp av grundläggning av byggnader, dränerande material osv vilket gör att växterna får dåliga förutsättningar. Det är därför avgörande att det skapas bra förhållanden och att det tas hänsyn till växtbäddar vid konstruktion av byggnader.

600-800mm växtjord för buskar och klätterväxter.
600-800mm växtjord för buskar och träd

22. EXEMPEL PÅ FÖRGÅRDSSMARK I NÄROMRÅDET

Mur mellan allmän platsmark och förgårdssmark

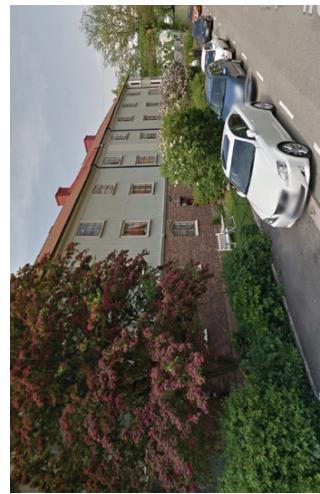
Upphöjd kant

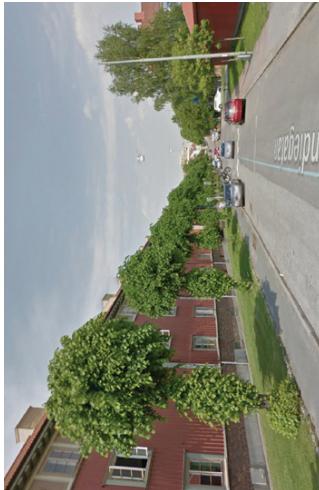
Tydlig gräns mellan allmän platsmark och förgårdssmark

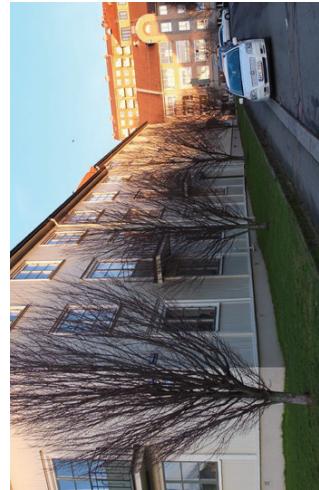
Ramsten, kantsten i granit

Grön förgårdssmark - variation

Träd i gatumiljö

Mindre träd nära fasad

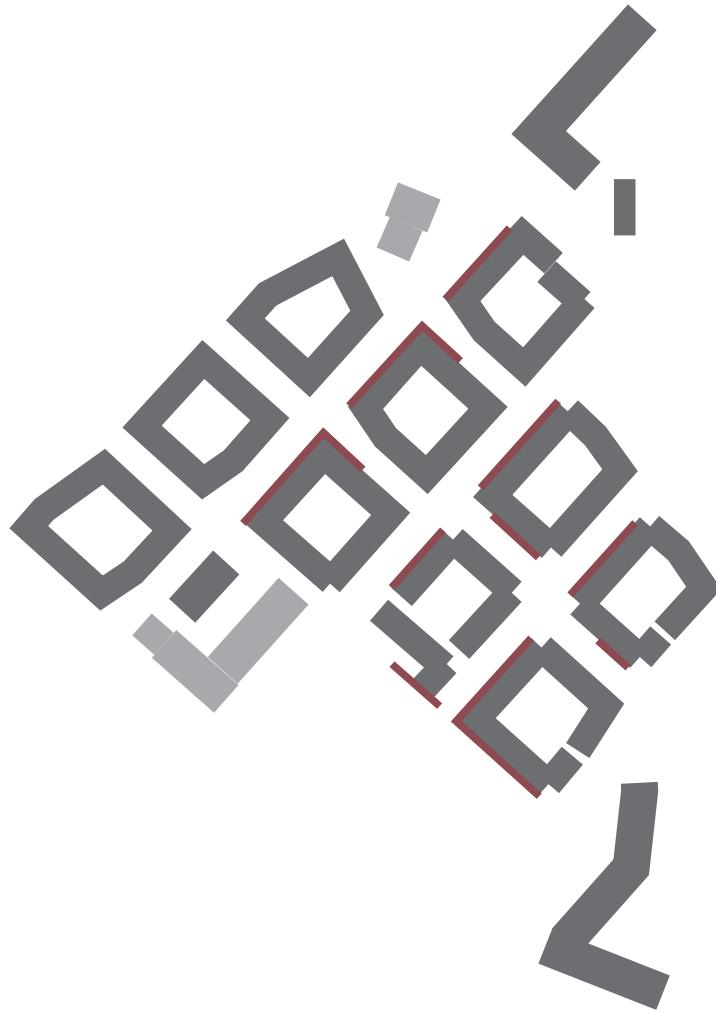

Grön förgårdssmark, b/ommande

23. SMÅL FÖRGÅRDSSMARK

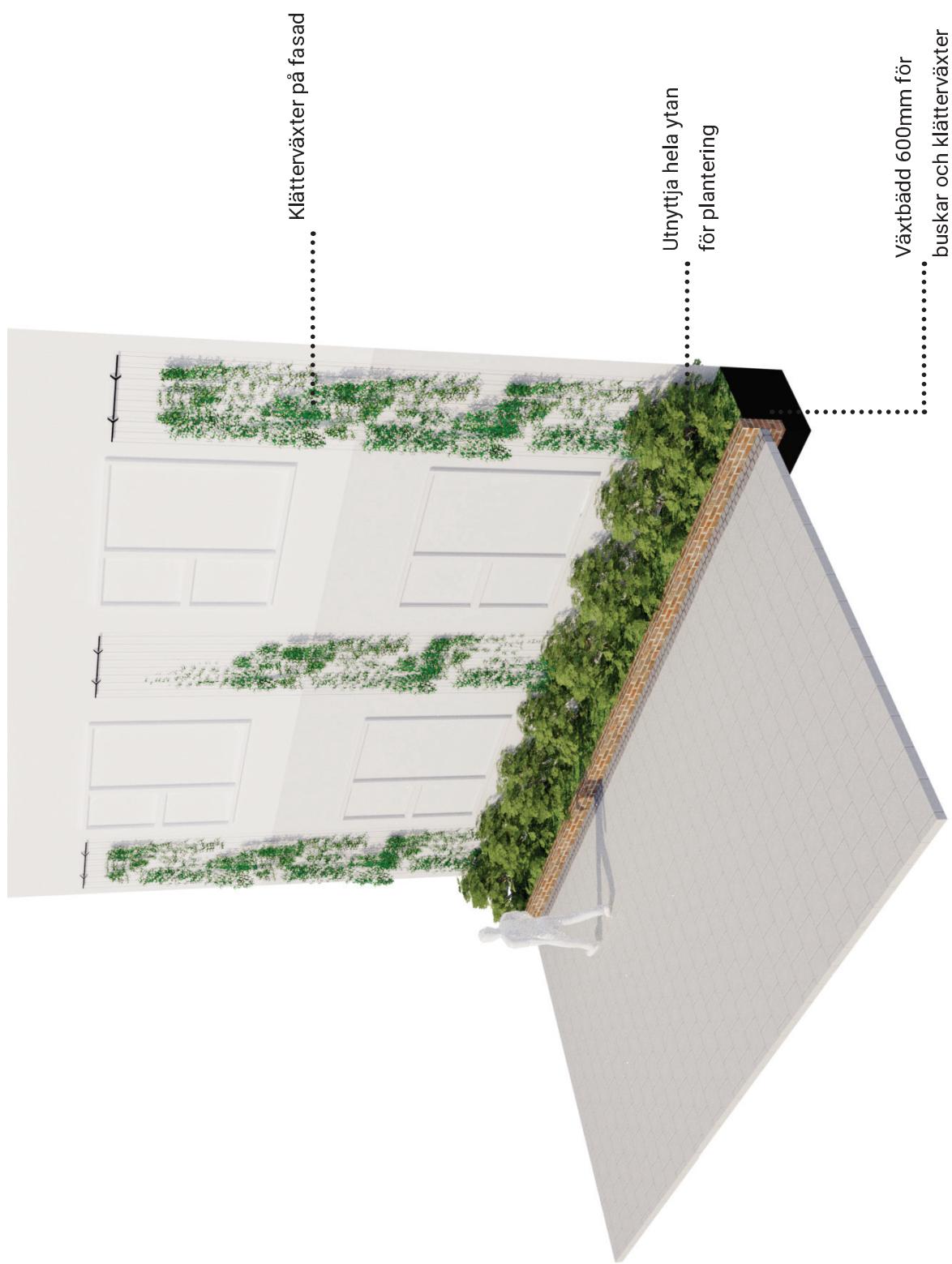
LÄGE:	Skuggsida
BREDD:	~1m
FUNKTION:	- Grön zon mot fasad - Integritet - Entré/garageinfart
BEHOV:	600mm växt bård för buskar

Längs den skuggiga sidan av bostadskvarteren finns en smal zon med förgårdssmark, oftast 1 meter. Zonen lämpar sig väl för robust och tålig vegetation men det skuggiga läget gör att arter som klarar dessa mörka lägen måste väljas. För att möjliggöra växtlighet måste i stort sett hela ytan in mot fasad vara en växtbädd, något som måste beaktas vid val av grundläggning, dränering etc för byggnaden. Den smala ytan gör att klätterväxter, med undervegetation, kan vara extra lämplig.

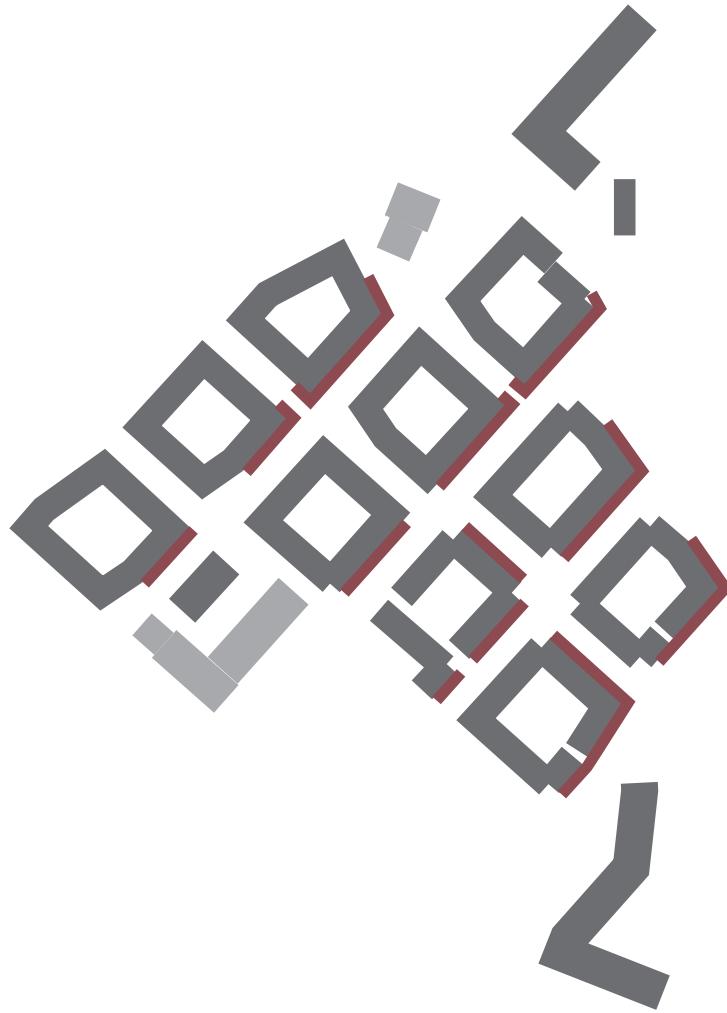
Smågåtsten, Västra hamnen, Malmö

Öppet i beläggningen för växter, Köpenhamn

24. BRED FÖRGÅRDSSMARK

LÄGE:	Solsida
BREDD:	~2m
FUNKTION:	<ul style="list-style-type: none"> - Uteplats - Utservering - Entré - Cykelparkering - Grön zon mot fasad - Integritet - Dagvatten?
BEHOV:	<p>600-800mm växtbädd för buskar och mindre träd</p>

Längs kvarterens soliga sidor finns bredare zoner med förgårdssmark. Här finns utrymme för uteplatser, cykelparkering, större entréer, uteserveringar etc. Även här är det av stort värde att miljöerna blir gröna och att de funktioner som ska finnas görs i en grön kontext. Exempelvis kan det vara gröna avskärmningar runt uteplatser, mindre träd vid entréer och klätterväxter på fasaderna. Liksom på den smala förgårdsmarken är det viktigt att skapa rätt förutsättning för växter och att byggnadernas konstruktion tar hänsyn till det.

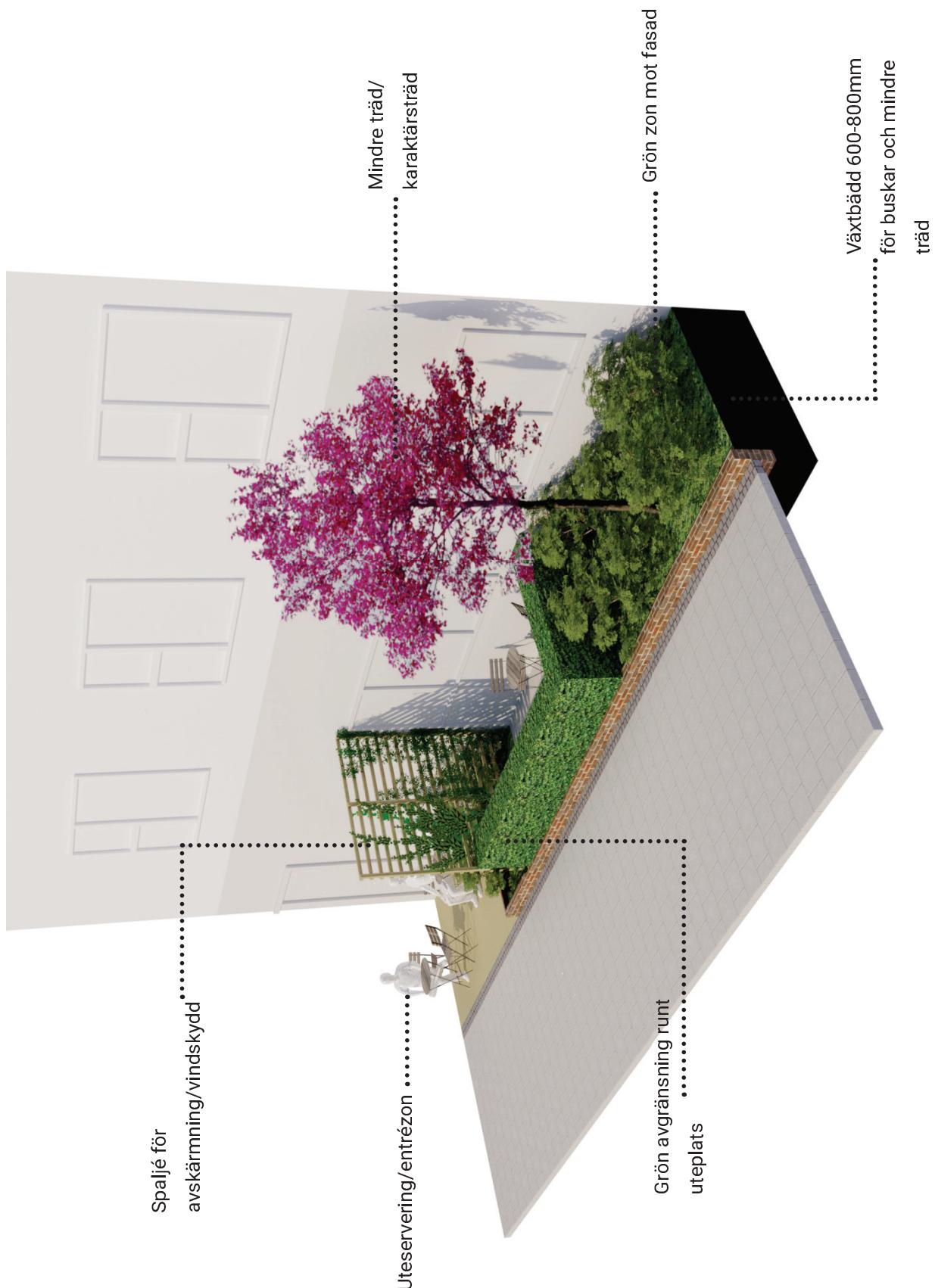
Uteservering längs fasad, Malmö

Grön zon längs fasad, Malmö

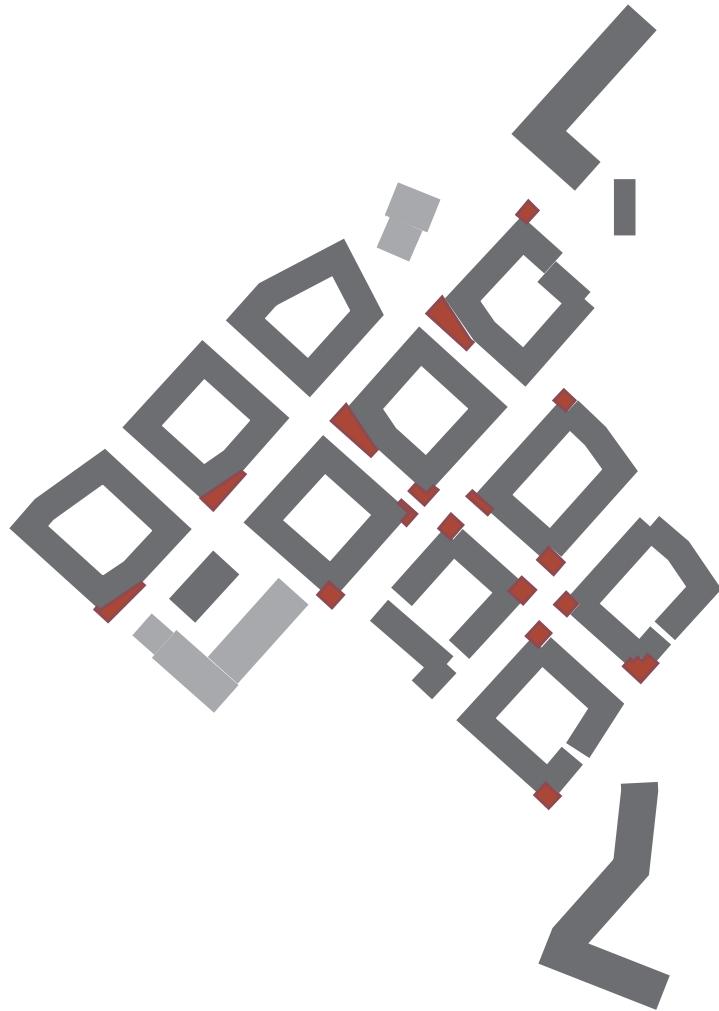

Grön zon mot fasad, Malmö

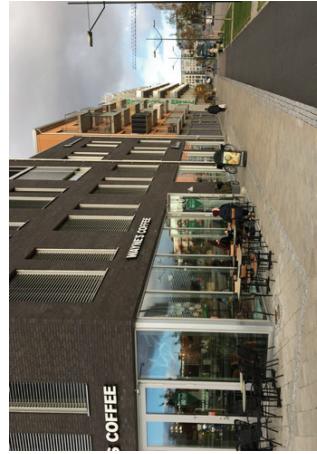

25. KVARTERSHÖRN

LÄGE:	Varierande
BREDD:	Varierande
FUNKTION:	- Entré - Cykelparkering - Välkomnande - Utservering
BEHOV:	600-800mm växtbädd för buskar och mindre träd

Många av kvarteren har indragna hörn. Här bildas attraktiva entréplatser som vänder sig ut mot intilliggande gator och platser. Det är viktigt att dessa hörn gestaltas omsorgstlilt och med förutsättningen att de också är viktiga för miljön som helhet. Sittplatser som vänder sig ut mot gatan och möjligheten till större träd bör tillvaratas. En god belysning skapar en tryggare miljö både för de som bor i huset och för de som passerar förbi.

Uteservering vid hörn, Malmö

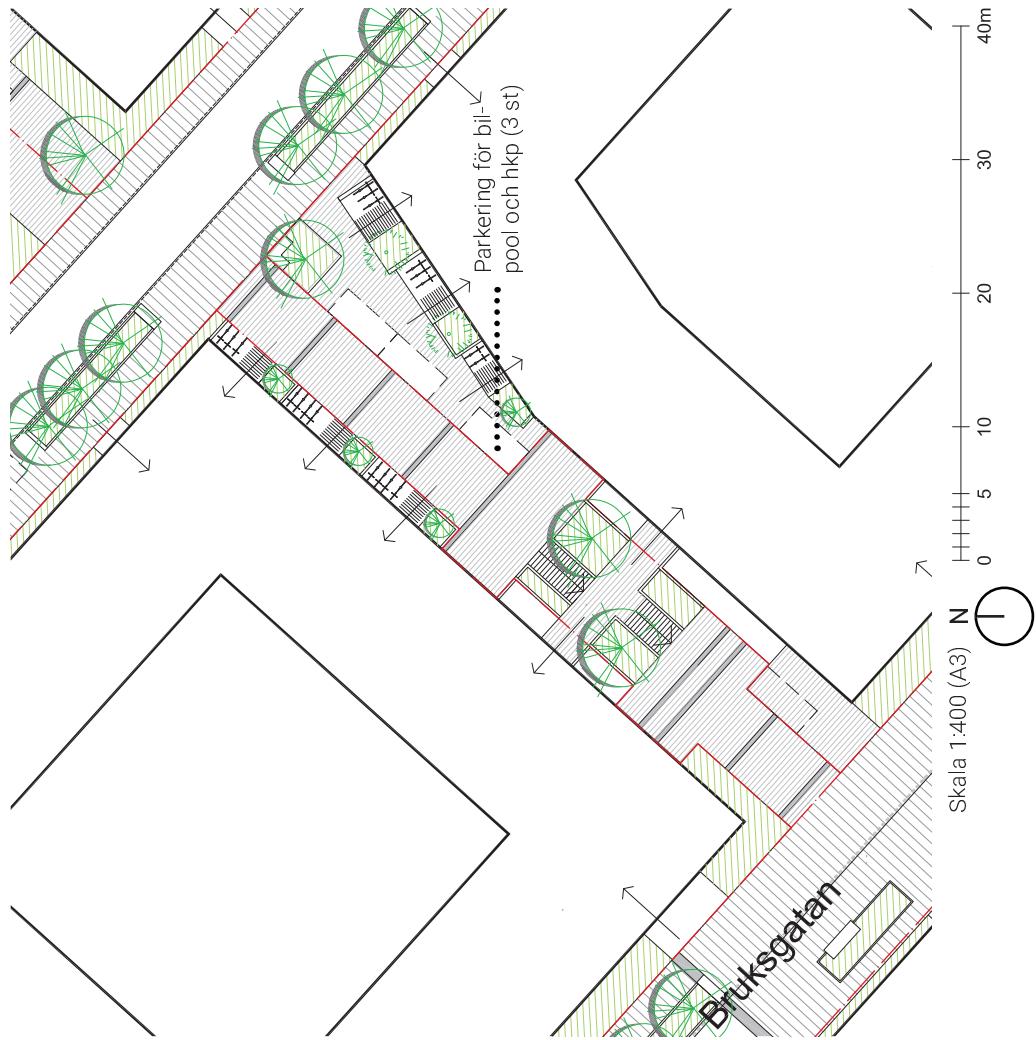

26. GRÄNDER

I den norra delen av området finns gränder som helt eller delvis ligger på kvartersmark. Trappgränderna mellan Kennedygatan och Bruksgatan har en allmän passage centralt i gränden för att skapa publika stråk mellan gatorna samt möjliggöra angöring och en vändmöjlighet. För att tillskapa en trygg och säker miljö är bestård ytorna närmast trapporna av slänter med lägre vegetation. Murar och staket avgränsar uteplatser och entréer till bostadshusen och ligger på kvartersmark.

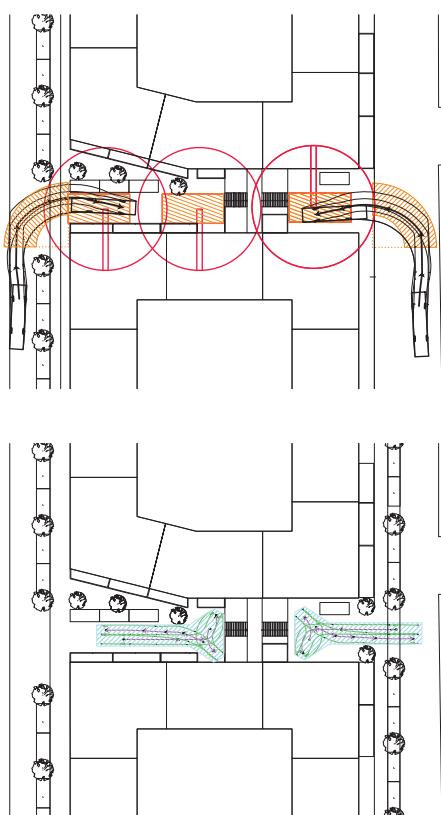
Gränderna på kvartersmark har också entréer till enskilda bostäder direkt från gränden vilket kan skapa oönskade möten mellan privat och offentligt. Tydliga gränser, med exempelvis murar och häckar, är viktigt för att skapa en attraktiv entrézon som upplevs halvpriat. En målsättning har också varit att gränderna, förutom handikappasparkering, även ska innehålla parkeringar för bilpolsbilar.

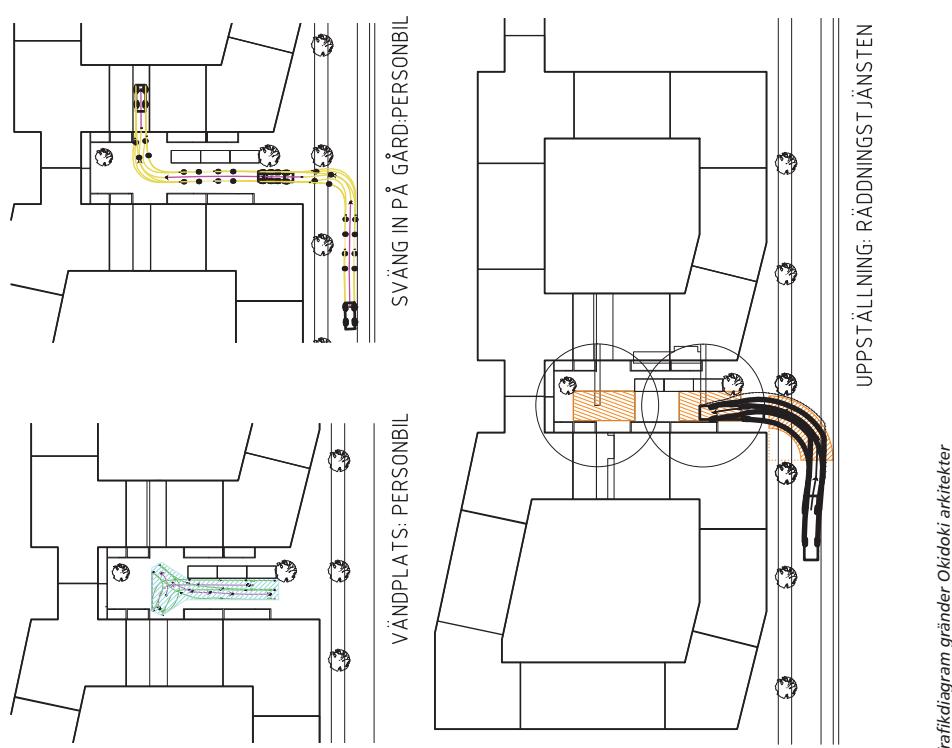
TRAPPGRÄNDER, KV 4 och 5

UPPSTÄLLNING: RÄDDNINGSTJÄNSTEN

VÄNDPLATS: PERSONBIL

27. VEGETATION KVÄRTERSMARK

EXEMPEL PÅ VÄXTER

Väl av växter är viktigt för att skapa den gröna och robusta miljö som eftersträvas. För känsliga växter riskerar att inte klara sig eller att skötseln blir för kråvande. Här följer därför ett antal förslag på arter som är tåliga och har goda förutsättningar att utvecklas fint på platsen.

KLÄTTERVÄXTER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

BUSKAR, HÄCKAR OCH HÄRDIGA PERENNER

KARAKTÄRSTRÄD

SOL:

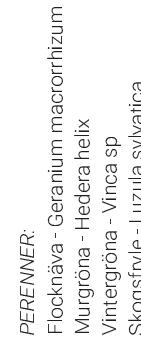
- Trädsyren - *Syringa sp*
- Ullunglönn - *Sorbus ulleungensis 'Dodong' E*
- Smalkronigt bergsskörsbär - *Prunus sargentii 'Rancho'*

PERENNER

VINTERGRÖNA MED VINTERASPEKT:

- Vainöt - *Juglans sp*
- Prydnadskörsbär - *Acer sp*
- Sylhagtorn - *Crataegus x persimilis 'Splendens'*
- Storblooming häggmispel - *Amelanchier 'Robin hill'*

PERENNER

EJ VINTERGRÖNA MED VINTERASPEKT:

- Bok - *Fagus sylvatica*
- Måbär - *Ribes alpinum*

PERENNER

EJ VINTERGRÖNA:

- Flocknäva - *Geranium macrorrhizum*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Vintergröna - *Vinca sp*
- Skogsflyle - *Luzula sylvatica*

PERENNER

FÄSTER PÅ FASAD:

- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea anomala*

PERENNER

FÄSTER EJ PÅ FASAD:

- Blåregn - *Wisteria sinensis*
- Klematis - *Clematis alpina*
- Kaprifol - *Lonicera caprifolium*
- Pipranka - *Aristolochia macrophylla*
- Vildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
- Amerikansk trädödare - *Celastrus scandens*
- Murgröna - *Hedera helix*
- Rådhussvin - *Parthenocissus tricuspidata*
- Klätterhortensia - *Hydrangea*